

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, tammik. 8 - Wed. January 8, 1997 FINNISH AMERICAN WEEKLY

93. vuosikerta Vol. XCIII No. 1

65 cents

Paavo Nurmen juhluvuoosi on alkanut!

91-vuotias Raivaaja-lehti julistaa täten Paavo Nurmen kunniaksi hänen 100-vuotisjuhlavuotensa juhlallisesti avatuksi. Turussa ke- säkuun 13. päivänä 1897 syntynyt Paavo täyttäisi tänä vuonna 100 vuotta. Nurmi kuoli Helsingissä 76-vuotiaana lokakuun 2. päivänä 1973.

Raivaajalta tämä on harkittu teko, eikä vain sen vuoksi, että Nurmi suuren kilparetkensä aikana vuonna 1925 teki toukokuun 9. päivänä loistavan vierailun myös Fitchburgiin, joka on Raivaajan kotipaikka. Samalla retkellä suomalainen juoksija esiintyi myös Worcesterissa, yhtä haluttuna, yhtä juhlittuna.

"He was a sensation at every one of the races during his American tour and he broke 27 world records. He was the best. There was nothing like Paavo Nurmi, the world's greatest runner."

Näin Fitchburgin juoksun jälkeen kirjoitettiin.

Nurmi oli tällöin 27 vuotta vanha, ja Raivaaja oli ilmestynyt 20 vuotta amerikansuomalaisten iloksi, yhteisiteeksi ja hyödyksi.

Mannerheim on Suomen suurin nimi, kun puhumme Suomen itsenäisyystaistelusta. Jean Sibelius on musiikkinsa välityksellä raivannut tietä maailmassa suomalaiselle kulttuurille.

Paavo Nurmen merkitys maansa kansalaisille ja maasta muuttaneille entisille kansalaisille lienee ollut 1920-luvulla vieläkin suurempi kuin yllämainituilla. Amerikansuomalaiset saivat Nurmen kautta sekä itsetuntoa että kansallistuntoa. Paavo Nurmi rohkaisi ihmisiä tavalla, joka voi tänä päivänä kuullostaa käsittämättömältä.

Veijo Meri kuvasi näitäkin Nurmen ajan tunnelmia viime vuoden menestyskirjassaan "On suurta olla pieni kansa".

Meren ajatuksen jatkeeksi ja Nurmi-vuoden merkeissä voisi sanoa näinkin: "On edelleenkin suurta olla Paavo Nurmen pieni kansa".

Lisää Paavo Nurmesta tämän numeron sisäisivuilla.

(S.H.)

Viereinen valokuva Suomen Urhellumuseon Paavo Nurmi kokoelmasta.

Finnairille jälleen uusi ennätys

Finnair kuljetti viime vuonna yli kuusi miljoonaa matkustajaa. Kokonaismatkustajamäärä oli 6 200 700, mikä on runsaat kuusi prosenttia edellisen vuoden ennätystä enemmän.

Ulkomaan liikenteen matkustajamäärä oli tilauslennot mukaan lukien nyt ensimmäistä kertaa yli neljä miljoonaa. Kasvua edellisvuodesta oli ulkomaanreittiliikenteessä 3.5 prosenttia ja tilausliikenteessä 12.9 prosenttia.

Kotimaan liikenne kasvoi runsaat kahdeksan prosenttia. Rahtia Finnair kuljetti viime vuonna kaikkiaan 55 000 tonnia, mikä on kasvua 6.6 prosenttia. Postin määrä kasvoi 6.8 prosenttia.

Standard & Poor's nosti Suomen luottokelpoisuutta

Amerikkalainen luokituslaitos Standard & Poor's (S&P) on nostanut arviotaan Suomen luottokelpoisuudesta. Laitos on korottanut valtion pitkäaikaisen valuuttavelan luokittelun luokkaan AA, mikä merkitsee pykälän parannusta aiempaan luokitukseen AA-. Uusi luokitus on S&P:n kolmanneksi korkein.

Laitos on pitänyt Suomen luottokelpoisuuden samana jo kolme ja puoli vuotta. Suomen valtioministeri **Sauli Niinistö**n (kok) mukaan S&P:n luokituksen nosto on arvokas kansainvälinen tunnustus Suomen talouspolitiikalle.

Valmetille saneeraustyö USA:sta

Valmet on saanut kymmenien miljoonien markkojen paperikoneen saneeraustyön Yhdysvalloista. Työhön kuuluu minnesotalaisen Blandin Paper -yhtiön lwc-paperikoneen kunnostaminen.

Valmetin Rautpohjan yksikön lisäksi toimitukseen osallistuu yksiköitä myös USA:sta ja Kanadasta.

Valmet on aiemmin toimittanut Grand Rapidsin tehtaalle useita paperin jälkikäsittelylaitteita.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-14

- Jallu Honkonen - Editor and Musician historic Finnish American recording artist
- The Dreams of Monrepos Crumble

- New Värttinä release
- A Canadian comments on 'The Decline and Fall of the Sauna' in USA

Suomen tasavallan presidentti **Martti Ahtisaari** mielestä suurtyöttömyys uhkaa jakaa yhteiskunnan kolmeen ryhmään: menestyjiin, epävarmuudessa elävien joukkoon ja putoajiin. Presidentti varoitti kehityksen saattavan purkautua yhteiskunnallisina ääri-ilmiöinä.

Presidentti Ahtisaari katsoi uudenvuodenpuheessaan, että edellytykset työllisyyden kohenemiselle ovat alkaneena vuonna hyvät. Kehitystä on hänen mukaansa kuitenkin seurattava valppaasti, eikä ennakkoluulottomiakaan toimia pidä kaihtaa tilanteen vaatiessa.

Ahtisaari aloitti puheensa lainaamalla Frans Eemil Silanpään sanoja, joiden mukaan "meidän on rakastettava isänmaatamme siten, että kunnioitamme jokaisen kansalaisen osuutta siihen".

Presidentin mielestä viime vuosien taloudellisten vaikeuksien aikana monen uskoa oman maan tarjoamiin mahdollisuuksiin on koeteltu. Työttömyys on Ahtisaaren mukaan kuitenkin maailmanlaajuinen ongelma, josta kärsivät etenkin kaikki pitkälle teollistuneet maat. Suomen osalta tilannetta vaikeutti idänkaupan romahdus, jonka takia menetetystä työpaikoista on saatua takaisin vasta noin joka kuudes.

Työttömyydestä kärsivien joukosta Ahtisaari nosti erikseen esille lapsiperheet, joista monet ovat 1990-lu-

vulla kokeneet äkillisen köyhtymisen. Presidentti piti myös perhevähävaltaa huolestuttavana ilmiönä.

Työttömyysongelman ratkaisemisessa tarvitaan presidentti Ahtisaaren mielestä

koko yhteiskunnan mobilisaatiota sekä vanhojen luulojen ja ennakkoluulojen hylkäämistä. Ahtisaari arvioi voidun havaita merkkejä hänen viime uudenvuodenpuheessaan peräänkuu-

luttamasta kansallisesta aktivoitumisesta, jota hän nimitti eräänlaiseksi työttömyyden vastaiseksi liikke-kannallepanoksi.

Ahtisaari korosti voimakkaasti EU:n aseman vahvis-

tamista. Unionin on hänen mielestään otettava vastuuta ennen muuta silloin, kun jäsenvaltioiden omat rahkeet eivät riitä.

Eurooppa ei Ahtisaaren mukaan selviä maailmanlaajuisesta taloudellisesta murroksesta ilman kehittymistä yhtenäiseksi talousalueeksi. Euroopan on oltava osapuolena myös kehitettäessä käytännönratkaisuja uusille turvallisuus- huolille, minkä takia EU:n aseman vahvistaminen kansainvälisessä politiikassa on perusteltua.

Suomen kansainvälisen aseman Ahtisaari arvioi hyväksi, sanoen sen olevan ehkä parempi kuin koskaan maan itsenäisyyden aikana. Presidentti kuitenkin huomautti, että tilanne ei ole pysyvä, vaan sen eteen on tehtävä arkista työtä joka päivä.

Ahtisaari sanoi Suomen tukevan EU:n laajentumista. Samalla on vahvistettava unionin toimintakykyä. Siten voidaan kamppailla tehokkaimmin uusia turvallisuushätkä, vanhentuneiden ydinlaitteiden aiheuttamia ongelmia, rikollisuutta, ihmiskauppaa ja huumeita vastaan.

Ahtisaari perusteli Suomen osallistumista Bosnian jatkuvaan rauhanturvaoperaatioon sillä, että ilman suurta kansainvälistä panostusta Bosniaa uhkasi liukuminen takaisin sisällissotaan.

Presidentti Ahtisaari päätti uudenvuodenpuheensa toivottamalla kansalaisille hyvää ja menestyksellistä uutta vuotta sekä Jumalan siunausta.

Työttömyys on Suomen presidentti Martti Ahtisaaren mukaan maailmanlaajuinen ongelma, josta kärsivät etenkin kaikki pitkälle teollistuneet maat.

Ahtisaari näkee tulevaisuuden hyvänä

RAIVAAJA

ISSN 1059-4779

(THE PIONEER) - Established 1905

(UPS 454-580)

Periodicals postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the last week of July, the first week of August and the last week in December by Raivaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
POSTMASTER: Send address changes to Raivaja, P. O. Box 300, Fitchburg MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX 508-343-8147

Subscription rates:
USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00; 3 mo. - \$16.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$33.00; 6 mo. - \$25.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Exchange rate

January 3, 1997

1 Finnish mark = US \$.2146

1 US \$ = 4.6596 FIM

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Nimipäivät

Tammikuun 8 p., Hilppa, Titta
Tammikuun 9 p., Veikko, Veli, Veiho
Tammikuun 10 p., Nyyrikki
Tammikuun 11 p., Kari, Karri
Tammikuun 12 p., Toini
Tammikuun 13 p., Nuutti
Tammikuun 14 p., Sakari, Saku
Tammikuun 15 p., Solja
Tammikuun 16 p., Ilmari, Ilmo
Tammikuun 17 p., Toni, Anttoni, Antto, Anton
Tammikuun 18 p., Laura
Tammikuun 19 p., Heikki, Henrik, Henriikki, Henri
Tammikuun 20 p., Henna, Henni, Henriikka
Tammikuun 21 p., Aune, Oona, Auni

Renny & Geena -gaalasta puoli miljoonaa lastenklinikoille

Helsingin Lastenklinikan hyväksi tapainpäivänä järjestetty hyväntekeväisyysgaala tuotti rahaa kaikkiaan 516 000 markkaa.

Renny Harlinin ja Geena Davisin isännöimässä huutokaupassa myytiin kuuluisuuksien lahjoittamia tavaroita. Kaupaksi menivät mm. elokuvajuliste näyttelijä Tom Cruisen nimikirjoituksella, Anaheimin suomalaisen NHL-tähtien Teemu Selänteen ja Jari Kurrin nimikirjoituksilla varustettu pelipaita sekä Tommi Mäkisen ajohaalari.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1997: \$45.00

Muistellen

Frans Pulkasta, Helsinki Suomi

Osmo & Elvira Tuiskulaa, Lantana, FL

Armas Männistöä, Lake Worth, FL

Aulis & Alli Aho, Bellingham, MA \$20.00

"For the furtherance of Raivaja's good work in 1997"

Walter O. & Esther L. Nisula, Quincy, MA . . . \$25.00

Kittos lahjoittajille!

From the desk of Stig Häggblom:

NURMI

Kansallisen tietoisuuden nostaminen urheilun välityksellä ja urheilua hyväksi käyttäen ei ole ollut vain suomalainen temppu. Hyvin monet maat ovat harrastaneet samaa, monet voitokkaastikin, mutta harvemmat kuitenkin niin suurella menestyksellä kuin Suomi ja suomalaiset.

Maan itsenäistymisprosessi liittyy olennaisesti kolmen suuren juoksijan elämään. Nämä ovat Hannes Kolehmainen, Ville Ritola ja Paavo Nurmi, tässä mainittuna ikäjärjestyksessä.

Hannes oli siinä mielessä erikoisen onnekas, että hänen suuret saavutuksensa ajoittuivat juuri tämän itsenäistymisprosessin ajalle. Aloitukset Tukholmassa oli näkyvä ja Suomelle hyödyk-

si. Vuosi oli 1912, jolloin Suomi oli vielä suurruhtinaskunta, jolla oli omat lakinsa ja oma eduskuntansa, mutta hallitsijana oli Venäjän tsaari Pietarissa.

Kun Hannes vielä Antwerpenissä 1920 onnistui ensimmäisenä suomalaisena voittamaan olympiamaratonin, oli Suomi ollut vapaa maa alun kolmatta vuotta!

Ville Ritolan ja Paavo Nurmen suuret urheilumenestykset tulivat 1920-luvulla. Suomi oli vapaa ja kansa haki sille kuuluvaa paikkaa kansakuntien joukossa. Urheilijamme olivat hyödyksi melkein joka mutkassa ja Paavo Nurmen nimen ympärille muodostunut myytti - oikeampi sana saattaisi jopa olla "sädekehä" - oli vähin erin tosiasia ja on sitä vie-

läkin, vuosikymmeniä Paavon vuonna 1973 tapahtuneen kuoleman jälkeen.

Suomalainen sana "sisu" lähti kiertämään maailmaa juoksijain mukana. Sisu kuvasi peräänantamattomuutta, siitä maailma sai oivallisen oppitunnin ja joskus siitä oli hyötynyt meille itsellemmekin.

Tiedämme, että Paavo Nurmen teot, varsinkin sen ainutlaatuisen puolivuotisen Amerikan kiertueen aikana 1925, saivat aikaan "good williä", hyvää tahtoa, jolla oli sekä taloudellista että poliittista merkitystä.

Parisiin olympiakisoissa 1924 Paavo Nurmi oli elämänsä kunnossa. Menestys oli täydellinen kaikissa kilpailuissa, joihin Paavo osallistui, mutta erikoisen näkyviä olivat ne kaksi päästadionilla saavutettua kultamitalia tunnin aikana, ensin 1,500 m ja sitten 5,000 m heti perään, molemmat olympiaennätysajoilla.

Kotona Helsingin Eläintarhan kentällä valmistautuessaan Paavo oli ohimennen putsannut molempien matkojen voimassaolevat maailmanennätykset.

Huomio Pariisissa toi kut-

sun Amerikkaan. Paavo otti kutsun vastaan ja vei läpi kilpailukiertueen, jota vieläkin ihmetellään. Sellaista maailma ei ollut kokenut. Toista sellaista ei olla nähty vielä.

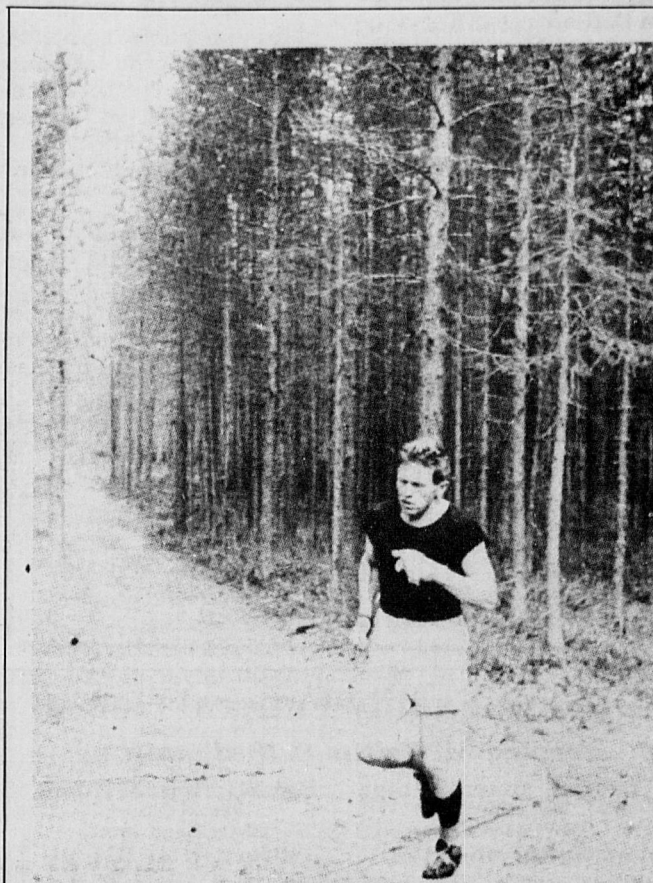
Suomalaisia tähän aikaan Amerikassa yhdistivät kirkko, raittiusliike, urheilu ja ainalainen kaipuu kaukaiseen

kotiinmaahan. Ja nyt sieltä kaukaisesta Suomesta oli tullut tämä juoksija Paavo Nurmi Herran lahjana.

Totta kai tämä synnytti ylpeyttä ja nosti itsetuntoa.

Kun Paavo tuli, juoksi ja voitti, kaikki tuntui paremmalta.

Se oli kuin Täyttä Elämää!

Lauri "Tahko" Pihkala kuvattuna Vierumäen kauniissa metsämaastossa. Kuva: Suomen Urheilumuseo

Lauri Pihkalan panos tutkimatta

Kun ulkomaalaisista Paavo Nurmea koskevista tietolähteistä - jotkut niistä hyvinkin seikkaperäisiä - etsii tietoja Nurmen taustahenkilöistä, usein kohtaa nimen Lauri "Tahko" Pihkala.

Ilman muuta Tahkon vaikutus Nurmen menestykseen oli merkittävä, mutta hän ei koskaan, eikä olympiakisojen yhteydessä (kuten väitetään) ollut Nurmen henkilökohtainen valmentaja.

Paavo Nurmi oli oman itsensä valmentaja, mutta kuunteli kernaasti muita, ja keräsi myös vaikutteita omalla hiljaisella tyyllillään.

Suomen urheilun historiassa voi kevyesti ottaa nimen Paavo Nurmen "tekijäksi" ja Tahkon "Pääideologiksi". Tosiasia kuitenkin on, että näiden miesten keskinäistä suhdetta on vielä pitkälti tutkimatta. Nurmi ja Tahko eivät kaiken aikaa puhaltaneet samaan hilleen ja olivat useinkin täysin eri mieltä siitä, miten asiat piti hoitaa. Kunnioitus toista kohtaan ilmeisesti aina säilyi.

Tahko oli Tukholman olympiakisoissa 1912 tutustunut amerikkalaiseen urheilijaan nimeltä Avery Brundage, josta myöhemmin tuli Kansainvälisen olympiakomitean puheenjohtaja. Tämä ystävyys ei milloinkaan horjunut ja Pihkala suuresti kunnioitti Brundagea. Avery puolestaan palvoi Tahkoa.

Ennen kuolemaansa (v. 1975) Brundage lausui ystävästään Tahko Pihkalasta:

"Horatiuksen sanat häneen kohdistettakoon. Hänen oikeustajunsa oli mahtava, ei hän ollut taivutettavissa. Hän oli kuin honka, joka seisoo myrskyn keskellä."

Lauri Pihkala oli syntynyt tammikuun 5, 1888 Pihlputaalla. Hän kuoli Helsingissä tammikuun 20, 1981.

(S.H.)

Viimeinen SE kesti 71 vuotta

Paavo Nurmen lukuisista maailmanennätyksistä jotkut olivat kestäviä. Kestävin oli 1928 Berliinissä lo-

kakuun 7. päivänä saavutettu tunnin juoksun maailmanennätys 19,210 m. Samalla Nurmi putsasi 10

mailin MM:n aikaan 50.15.0.

Nämä ennätykset kaatuvat vasta toisen maailmansodan jälkeen vuonna 1945, syyskuun 1. päivänä Turussa Nurmen omalla radalla Urheilupuistossa.

Viljo Heino otti nämä maailmanennätykset haltuunsa. Aivan kuten Paavon suurten juoksujen aikana, pääsyliput kilpailupaikalle loppuivat kesken. Yli 15,000 katsojaa näki Viljo Heino kevyen askeleen ja määrätietoisuuden ennätystyön Turussa. Paavo Nurmi itse ei ollut paikalla.

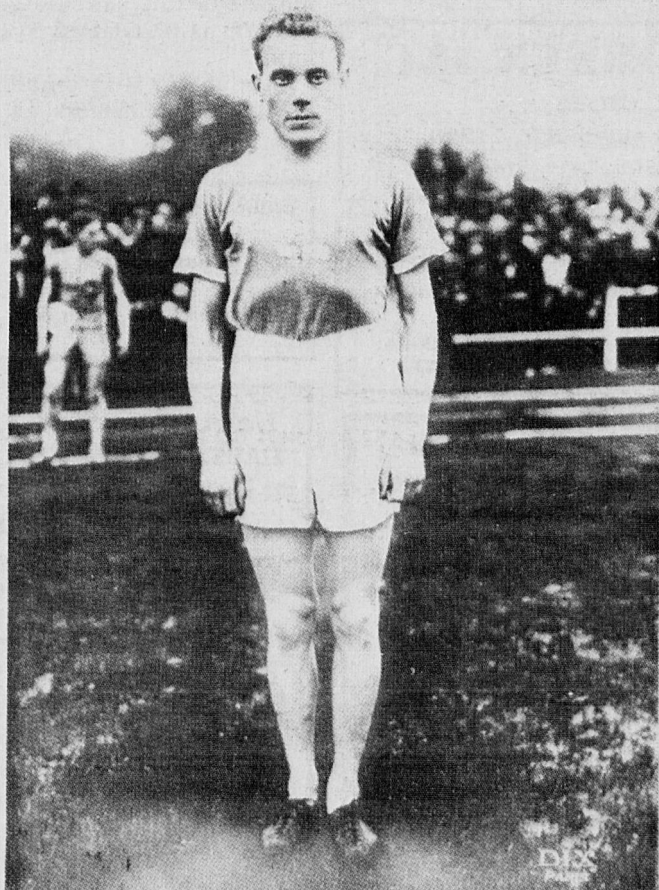
Vielä paljon pitempään, eli selvästi yli 71 vuotta, kesti Paavo Nurmen viimeinen Suomen ennätys.

Suuren Amerikan kiertueensa aikana vuonna 1925 Nurmi juoksi Buffalossa helmikuun 12. päivänä 1 ja 1/4 mailin sisäratakilpailun, jonka hän selvästi voitti. Virallinen väliaika otettiin 2,000 metrin kohdalla, joka sekun - 5.22,4 - oli uusi Suomen ennätys.

Vasta helmikuun 13, 1996 Jyväskylässä tämä ennätys alittui, kun Jukka Tammi suo paikallisissa hallikisoissa saavutti uuden Suomen ennätyksen 5.20,18.

Harvemmin tällä matkalla kilpaillaan, se on totta. Tosiasia on kuitenkin, että Nurmen ennätys oli Suomen tilastoissa säilynyt 71 vuotta ja yhden päivän.

(S.H.)

Paavo Nurmi elämänsä kunnossa kuvattuna Pariisissa vuonna 1924. Kuva: Suomen Urheilumuseo

Onni Latva

MAYNARD, MA - Onni O. Latva, 88, kuoli jouluk. 19, 1996 lyhyen sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt Maynardissa John ja Minnie (Ketola) Latvan poikana ja asui paikkakunnalla koko ikänsä.

Latva oli itsenäinen maalausurakoitsija ja jätti työnteon vasta viimeisenä elinvuotenaan.

Kaipaamaan jäi puoliso Eileen C. (Harrington) Latva; tytär Patricia Monahan, Littleton; kaksi poikaa, John ja Raymond Latva, kumpikin Maynard; kaksi lastenlasta, Christine Monahan, Boston ja Kerry Monahan, Bedford; sekä useita sisarusten lapsia.

Veli Eino Latva oli kuollut aikaisemmin.

Hautaustoimisto Fowler-Kennedy, 42 Concord St., toimitti hautaamisen Glenwood hautausmaahan.

DULUTH, MN - Nancy C. Lepistö, 56-vuotias, kuoli 19. joulukuuta 1996 St. Mary's Medical Centerissä. Hän syntyi Fitchburgissa Massachusettsissa Clarence ja Priscilla Roperin tyttärenä.

Nancy ja pastori Antti A. Lepistö vihittiin 30. elokuuta 1959 St. Paul Lutheran kirkossa Fitchburgissa. Pastori Lepistö on nykyisin USA Suomalaisen Konferenssin ELCA:n presidentti.

Nancy hoiti registreeratun sairaanhoitajan töitä useissa USA:n ja Kanadan kaupungeissa, joissa Lepistö perheensä palvelivat yhdessä kirkon työn tehtävissä, kuten Mass

City Michiganissa, DeKalb Illinoisissa 1980-81 ja viimeiset viisi vuotta Duluthissa.

Nancy palveli johtajana alalään DeKalbissa ja sairaanhoitajana Duluthissa Lakeshore Lutheran kodissa. Hän siirtyi eläkkeelle 1995, verisulun myrkytys alkoi vaivata häntä yhä raskaammin. Hän kärsi vuoden mittaan lääkityksien vaikutuksesta.

Kirkollisessa työssä Nancy toimi opettajana ja suomalaisten kuoroissa laulajana ja mukana Duluthissa Järvenpään laulajien ryhmässä.

Häntä jäivät kaipaamaan puolisonsa pastori Lepistö; heidän neljä tytärtään, Sara

Gmitro, Susann de Vries, Elizabeth ja Christine; kaksi poikaa Andreas ja Paul; sisar Claudia Jalo; kuusi lastenlasta; ja lukuisia ystäväpiiriä.

Hautausliturgi hoidettiin First Lutheran kirkossa Duluthissa 22. joulukuuta pastorien Rebecca Ellesonin ja Bradley Jensonin ollessa virkatehtävissä. Bell Brothers Funeral Directors, Jarvi Dowd Chapel hoiti toimitukset ja hautaamisen Park Hill hautausmaahan.

E. OLAF RANKINEN

Helmi Croshere

FITCHBURG, MA - Helmi (Montonen) Croshere, 84, 99 Pleasant St., kuoli jouluk. 28, 1996 Birchwood Care Center'ssä sairauden murtamana. Hänen puolisonsa Lloyd C. Croshere kuoli 1987.

Hän oli syntynyt marrask. 11, 1912 Fitchburgissa William ja Ida (Jylkkä) Montosen tyttärenä ja oli asunut paikkakunnalla koko ikänsä käyden Fitchburgin kouluja.

Kaipaamaan jäi sisko Helen LaPointe, Southbridge; sekä sisarusten lapsia, heidän joukossaan William J. Boucher, Ashby, joka oli ollut edesmenneen ja tämän puolison kasvattina 15-vuotiaasta lähtien.

Hautaustoimisto Sawyer-Miller, 129 Elm St., toimitti hautaamisen Forest Hill hautausmaahan.

Arnold I. Anderson

FITCHBURG, MA - Arnold I. Anderson, 79, 11 Morris St., kuoli jouluk. 29, 1996 Burbankin sairaalassa sairauden murtamana. Hänen puolisonsa Isabella M. (Loving) Anderson kuoli vuoden 1987 helmikuussa.

Hän oli syntynyt elok. 21, 1917 Fitchburgissa Martin A. ja Fanny C. (Antinoja) Andersonin poikana asuen paikkakunnalla koko ikänsä.

Edesmennyt kävi Fitchburg High Schoolia ja työskenteli Simonds Industries firman palveluksessa ennen kuin liittyi laivastoon vuoden 1942 lokakuussa. Hän palveli aktiivi- ja myöhemmin reservijoukoissa nousten aliupseeriksi ennen kuin jäi eläkkeelle 1975.

Anderson työskenteli Fitchburgin vesilaitoksen palveluksessa 30 vuoden ajan toimien virkaa hoitavana työnjohtajana ja ylitarkastajana portimestari Hedley Brayn virka-kaudella. Eläkkeelle hän jäi 1977.

Hän kuului Emanuel Lutheran seurakuntaan.

Kaipaamaan jäi tytär Jane L. Cotnoir, Fitchburg; veli Alvah W. Anderson, Lunenburg; kolme lastenlasta ja viisi lastenlasten lasta.

Hautaustoimisto Bosk, 85 Blossom St., huolehti hautaamisesta Forest Hill hautausmaahan.

Vainajaa voi muistaa lahjoituksella Emanuel Lutheran kirkon muistorahaston hyväksi, 1200 John Fitch Highway, Fitchburg, MA 01420.

Huhtamäen Leaf Hersheyille

Huhtamäki on myynyt makeisfirma Leafin Amerikan-toiminnot elintarvikealan yritykselle Hershey Foods Corporationille ja osti tältä puolestaan sen eurooppalaiset makeisyhtiöt, saksalaisen Guborin ja italialaisen Sperlarin.

Kauppa toi Huhtamäelle noin 1,5 miljardia markkaa. (Demari)

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.

Puhelin 852-2161

ARTHUR A. NORDGREN

Deware Family Funeral Homes

Serving All Faiths & Nationalities

Deware Funeral Home

Wollaston Chapel

576 Hancock Street

Quincy, MA 02170

Hannel Funeral Home

Hannel Chapel

86 Copeland Street

W. Quincy, MA 02169

Directors

Scott Deware

Matthew Hannel

(617) 472-1137

Affordability Plus Service

Advanced Planning • Cremation Service Available

Services Rendered To Any Distance

Affiliated with the J.S. Waterman - Waring Funeral Homes

SAWYER-MILLER
HAUTAUSKAPPELI

129 ELM ST., FITCHBURG

123 MAIN ST.
WESTMINSTER

763 MASS. AVE.
LUNENBURG

henkilökuntaan kuuluu suomea puhuva henkilö

Palvellut monta suomalaista sukupolvea

Howard J. Miller, hautaustoimittaja
508-345-6778

Marmorisia ja graniittisia

hautakiviä

BOLSTER

Monumental Works

DAVID J. PRATT, cmistaja

Route 26, Oxford, Maine

Puh. 207-743-2873

MOORCROFT
HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave., Fitchburg, MA

Puh. 508-343-7137

Ystävällinen palvelu

PYSÄKÖINTITILAT

Richard C. Moorcroft

Stephen R. Moorcroft

Robert H. Auchmoody Funeral Homes, Inc.

Poughkeepsie, NY

452-1680

Hopewell Junction, NY

221-9234

Fishkill, NY

896-6166

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.

Tel. 203-774-3284

Central Village, Conn.

Tel. 203-564-2147

Bosk
Funeral Home

85 Blossom Street
Fitchburg, MA 01420
(508) 342-3635

Ashburnham
Memorial Chapel

33 R. Main Street
Ashburnham, MA
(508) 827-5700

John A. Bosk, Sr.
Donald G. Dufault

John A. Bosk, Jr.
Ina A. Davidson

Registered Directors

MEMBERS OF LOCAL AND INTERNATIONAL
ASSOCIATIONS TO SERVE YOU WORLD WIDE.

LOCAL MEMBER CREMATION ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

PRE-PLANNING AVAILABLE TO SUIT EVERY NEED FUNDED THROUGH:

• BANK TRUSTS • LIFE INSURANCE
• ASSOCIATION CANADO-AMERICAINE • AIA INSURANCE

AT-NEED SERVICES • CHURCH • CHAPEL • CEMETERY • RESIDENCE

SERVING ALL FAITHS

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling

Douglas Stone

Directors

69 Vernon St., Gardner, MA

Tel. 508-632-0377

Newton-Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO

Tel. 603-863-2113

42 Main St., Newport, NH

May

Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY

Palvelusta Norwoodille ja
ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA

Puhelin: 762-1509

Ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

Luukkaan evankeliumin ensimmäisessä luvussa, jakeessa 38, me löydämme seuraavat sanat: "Tapahtukoon minulle sinun sanasi mukaan..." Maria lausui nämä sanat sen jälkeen, kun enkeli oli ilmoittanut, että hän - Maria - tulisi synnyttämään maailmaan Vapahtajan, Jeesuksen.

Uskallatko sinä sanoa Marian lailla, "Tapahtukoon minulle sinun sanasi mukaan" kaikissa elämäsi tilanteissa? Kannattaa miettiä. Sillä vastaus, jonka annamme, paljastaa meidän Jumal'tuntemuksemme syvyyden ja laadun.

Elämän Sanalla tulee olla esteetön kulku sisimpäämme, jos haluamme kokea jumalallisia ihmisiä elämässämme. Jumalan Sanan täytyy muuttua uskon kautta todellisuudeksi elämässämme siten, että me temme Sanan mu-

kaan.

Ei riitä se, että uskomme itsellämme olevan "oikean opin". Ei riitä se, että hyväksymme totuuden sanan. Vaan SANAN täytyy sulautua meihin ja muuttua elämän voimaksi meissä - käytännössä. Tämän saa aikaan meissä vain Pyhä Henki.

Jumalan Sanaan liittyy ilmoitus, käskyt, evankeliumin sanoma, neuvot, opetukset, kehotukset, nuhtelut, varoitukset, lupaukset, lohdutukset... kaikki mitä elämässämme tarvitsemme.

Jumalan Sana on PYSYVÄ: "Iankaikkisesti pysyy sinun sanasi, Herra, vahvana taivaassa (Ps. 119:89). "Ruoho kuivuu, kukkanen lakastuu, mutta meidän Jumalamme Sana pysyy iankaikkisesti" (Jes. 40:8). "Taivas ja maa katoavat, mutta sinun sanasi eivät koskaan katoa." (Mat. 24:35).

Jumalan Sana on RAVITSEVA. "... ihminen ei elä ainoastaan leivästä, vaan... jokaisesta sanasta joka Herran suusta lähtee." 5 Mo. 8:3). "... halatkaa niinkuin vastasyntyneet lapset sanan värentymätöntä maitoa, että te sen kautta kasvaisitte pelastukseen..." (1 Piet. 2:2).

Jumalan Sana on VALAISEVA. "Sinun sanasi on minun jalkani lamppu ja valkeus minun tielläni" (Ps. 119:105). "Ja sitä lujempi on meille nyt profeettallinen sana, ja te teette hyvin, jos otatte siitä vaarin niinkuin pimeässä paikassa loistavasta lampusta, kunnes päivä valkenee ja kointähti koittaa teidän sydämissänne." (2 Piet. 1:19)

Jumalan Sana on VOIMAKAS. Se on "kuluttava tuli" (Jer. 5:14), "vasara", joka kallion murtaa, siinä on elämää antava voima (kertomus Hesekielen kirjasta 35: 7,8... luut kokoontuvat yhteen - jänneet, liha... jne.) Siinä on pelastava voima (Ro. 1:16) "Sillä minä en häpeä evankeliumia, sillä se on Jumalan

voima, itsekullekin uskovaan pelastukseksi..." Se on puolustusase (Efeso. 6:17). Se on läpitunkeutuva ase: (He. 4:12) "Sillä Jumalan sana on elävä ja voimallinen ja terävämpi kuin mikään kaksiteräinen miekka ja tunkee lävitse, kunnes se erottaa sieulun ja hengen, nivelet sekä ytimet, ja on sydämen ajatusten ja aivoitusten tunnistaja." Se on elämän puhdistusaine (Ps. 119:9) "Kuinka voi nuorukainen pitää tiensä puhtaana? Siten, että hän noudattaa sinun sanaasi. Meidän uskomme ei perustu kuvitteluun. Se perustuu Jumalan Sanaan, jota Pyhä Henki valaisee.

Oletko sinä kokenut JUMALAN SANAN vaikutusta sisimmässäsi niin, että voit sanoa: Tapahtukoon sinun tahtosi minun elämässäni niin kuin se tapahtuu taivaassa... Ellei Jumalan tahto saa vaikutusta sinussa, ei sinulla, ystävä, ole mitään todellista toivoa. Ei tässä ajassa, ei tulevassa.

Jumalan tahto on, että kaikki ihmiset tulevat tuntemaan totuuden ja pelastuvat. Mutta sinun ja minun täytyy LUOVUTTAA OMA TAHTOMME JUMALALLE - SATAPROSENTTISESTI! Vasta sitten alamme kokea mitä jumalallinen elämä todellisuudessa on.

Onko elämäsi niin hyvä tai niin huono, ettei uskalla luovuttaa sitä Jumalan käsiin? Kokelle! Ota Jumalan Sana vastaan, kokeile sen vaikutusta elämässäsi. Tulet hämmästyttämään...! Elämä voi olla todella hyvää ja mielenkiintoista - ja turvallista.

Vuokralle tarjotaan

Huoneisto vuokrattavana. Viisi pientä huonetta, 3:3 kerros, hella, jääkaappi ja kuuma vesi, \$375.00 kuukaudessa. Oma parkkialue, Mechanic kadun alkupäässä Fitchburgissa. Ei kotieläimiä. Suositukset. Soita iltaisin 874-2780

NORTH-END
SUBARU-MAZDA
Rte. 13, Lunenburg
(508) 582-4911 • 1-800-548-6699
ISUZU-SUZUKI
525 John Fitch Hwy., Fitchburg
(508) 345-1011 • 1-800-345-SAVE

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Suomen itsenäisyyden muistelu

HANCOCK, MI - Suomen tasavallan 79:nneen itsenäisyyspäivän juhlinta pidettiin Suomi Collegen Suomalais-Amerikkalaisessa Perinnekeskuksessa sunnuntai-iltapäivällä 8. joulukuuta 1966.

Hancockissa on pidetty juhlia joka vuosi, alkaen 1917, silloin Germania haalissa (myöhemmin nimi muuttui Lincoln haaliksi). Talvisodan ajoista alkaen juhlia on pidetty Suomi Collegen tiloissa juhlapäivän lähimpänä sunnuntaina.

Tri Donna Palomäki, perinnekeskuksen uusi johtaja, oli juhlan emäntänä, hoitaen järjestelyt. Provosti tri Arthur E. Puotinen esitti tervehdyspuheessaan perustussanat Collegeen tarkoitukselle ja sen suhteen sekä nykyisen että tulevan Suomen vapauden kanssa.

Suomi Collegen ja Michigan Teknillisen Yliopiston tämänhetkiset Suomesta tulleet oppilaat toivat juhlaohjelmaksi Suomen liput saliin. Iris Laitala sytytti sinivalkoiset kynttilät salissa muistovaloksi. Pastori Olof Rankinen lausui rukoukset suomeksi ja englanniksi. Yleisö lauloi "Lippulaulun" opiskelijoiden johtaman laulun mukaan.

Opiskelija Kati Tuunainen kertoi Suomen itsenäisyyden merkityksestä itselleen. Maisteri Melvin Kangas ja kanteensoiton opiskelijat esittivät taitojaan. Japanilainen oppilas Teruyo Usami soitti "Polkan Impilähdeltä". Sitten hän ja toinen oppilas Kazunori Nagaki soittivat "Mörköpiiri" nimisen soiton. Maisteri Kangas soitti "Vanhan suomalaisen valssin".

Pekka ja Arja Karstu, paikallisen Fin-Pro kaupan johtajat, puhuivat raskaista muistois-

taan talvisodan pyörteissä Suomessa. He olivat silloin lapsia, mutta unohtumattomat muistot ovat jääneet mieliin niiltä ankeilta vuosilta. Nyt he kauppiaina iloitsivat Suomen ihmeellisestä onnistumisesta ja lupaavasta tulevaisuudesta.

Tri Palomäki esitti selostuksen Aleksis Kiven raivaavista kirjallisuusteoksista Suomen itsenäisyyden hengen saavutuksissa. Hän selosti mikä paikka tässä on teoksella "Seitsemän veljestä".

Michigan Techin suomalaiset oppilaat olivat valmistaneet näytöksen siitä osasta, jossa Jukolan veljekset lukituina kouluhuoneeseen pönttävät lukutaitojaan. Näyttelijät olivat: Ville Aittomäki, Jaakko Latvala, Juha Niemi ja Mika Valtasaari.

Viime hetkellä Eeron osaa hoitava sairastui. Vakava este. Kati Tuunainen pukeutui Eeron osaan ja hoiti sen kuin mies. Veljekset ja Kati (Ero) lauloivat veljesten laulun. Markku Koppanen esitti pillillä "Nälkämään laulun".

Professori Dan Mäki lauloi "Kotimaani on Suomi" Joo-seppi Riipin teoksena. Loppurukouksen jälkeen kaikki yhdessä lauloivat "Maamme laulun".

Tri Palomäki kiitteli esittäjiä ja yleisöä, erityinen kiitos Heikki Viikiniemelle teknillisestä avusta lavastuksessa ja valaistuksessa.

Suomi Collegen keittiöväki tarjoi adventtiterkkuja pöytäkaupalla. Syötävänä oli aitoja herkkuja, tähtitorttuita, kuumaa mehua sekä kahvia. Niiden ääreen salintäyteinen esittävä väki ja vieraat siirtyivät vielä kertaamaan puheita Suomen itsenäisyydestä.

E. Olaf Rankinen

Seurakunnat

Fitchburg, MA

Elm St. Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 9:30 aamulla. Pastori John Buczynski saarnaa. Pikkulapsille on järjestetty hoito jumalanpalveluksen ajaksi.

Kellokuoro kokoontuu maanantai-iltaisoin klo 7:00.

Kirkkokuoro harjoittelee tiistai-iltaisoin klo 6:45.

Hartaustilaisuus keskiviikkoisin klo 2:00 iltapäivällä.

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartausta HYVÄ UUTISET lähettää joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM am 1280, Fitchburg, klo 8:45.

Hengelliset tilaisuudet Elm St. Lähetyskirkossa tammi. 5. ja 19. päivinä 1997. Kokoukset alkavat klo 2 i.p. Mukana pastori Mikko Tervo. Tervetuloa!

Tiedusteluja seurakunnan toiminnasta voi tehdä numeroon 343-9659.

Messiah Lutheran seurakunta

Lauantaina, tammikuun 11. p:nä klo 8:30 aam. miesten rukousaamiainen. Klo 10:00 miesten kuoro.

Sunnuntaina, tammikuun 12. p:nä klo 9:15 aam. pyhäkoulu sekä high school -luokkalaisten että aikuisten raamattutunnit. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollisjumalanpalvelus. Mark Haschigin elder -ryhmä kokoontuu kirkonmenojen jälkeen.

Suomi Talon syystoimintaa

ANJA LAURILA
HYPOLUXO, FL

Suomi Talon juhla ovat monesti rikastuttaneet Maili ja Oiva Suutarin ainutlaatuiset esitykset. Heidän lausunnastaan olemme kaikki niin ylenpalttisesti nauttineet. Suutarin pariskunta on se työmyyrien vetäjä, joka saa aikaan näytelmiä ja monia muita naurupillereitä.

Viime marraskuussa esitettiin "Elämäntapauksen" ensimmäinen osa sekä huvinäytelmä "Rakas kultu". Tanssimusiikista silloin huolehtivat Sylvi ja Tuomo.

Tulevan maaliskuun lopulla Suomi Päivien yhteydessä saamme jälleen nähdä uuden näytelmän Maili ja Oiva Suutarin toimesta. Tämä tulee

omalla tavallaan juhlistamaan Finlandia Days -tapahtumaa.

Suomi Talolla tulee olemaan "Varkaita ja Viettelijöitä" näytelmän esitys 9. ja 19. tammikuuta. Tämä tulee joko kaisen teatterin ystävän merkittävä kalenteritansa.

Suomi Talon seuraava jäsenkokous on 14. tammikuuta klo 6 illalla ja suuret Linnan juhlat ovat 25. tammikuuta klo 6 illalla. Liput Linnan juhliin ovat myynnissä ja paras on varata ne ajoissa, koska liput myydään vain etukäteen.

Syksyllä, marraskuun 8 p. esiintyi Suomi Talolla Tampereen sotaveteraanien Veljeskuoro. Pastori Esa Eerola toimi illan tervehtijänä ja juontajana ja Alvar Kivimäki oli laulunjohtaja. Yleisö kuuli

monta tuttua mieskuorolaulua, enimmäkseen hartaita ja herkkiä isänmaallisia säveliä, nuoruusajan kaipuuta ja Suomen luonnon kauneutta kuvaavia.

Veljeskuoro luovutti viirinsä Alfons Ukkoselle ja Suomi Talon puheenjohtaja Kalle Nikula tervehti ja kiitti kuoroa. Hän sai vastaanottaa Mäntän vaakunan ja samalla luovutti perinteisen puheenjohtajan nuijan vastalahjaksi. Alfons Ukonen ja Mauno Laurila ojensivat kukat laulunjohtajalle ja kuoro kajautti vielä "Eläköön, kauan eläköön Suomi".

Suomi Talon joulun ajan tapahtumille ei ole kahdeksankaan päivää viikossa riittänyt. Monien seurojen joulujuhlat ovat täyttäneet salit lähes päivittäin.

Jäsenet saapuivat joulukuun ja kynttilöin koristettuun saliin juhlimisiin ja viettivät monta yhteistä hetkeä joululaulujen, musiikin ja joulu-ruokien parissa.

Suomi Talon omaa joulujuhlaa vietettiin 15. joulukuuta. Puheenjohtaja Kalle Nikula tervehti seuran jäseniä huomioiden mm. lasten puuttumisen juhlasta, mutta sen sijaan aikuiset olivat sonnustautuneet iloihin joulun värelhin.

"Nykyajan joulussa meillä on liian paljon kaupallista henkeä, jolloin joulun tosi merkitys tahtoo unohtua", sanoi Nikula.

Ohjelma sisälsi sekä harrastusta että kevyttä viihdettä. Annikki kertoi entisistä joulun vietoistaan. Tuomo ja Sylvi lauloivat, soittivat ja laulatti-

vat toisiakin. Maili Suutari kertoi hauskaasti joulupähkinäkakun laitoista.

Tunnustuksenosoituksia hyvästä työstä seuran eteen tehneille jaettiin seuraaville: Aili Tokkola, Martta Peiponen, Sulo ja Gunnel Vitikainen, Paavo Korpela, Lempi Cutler, Toini Hack, Eugene Siburn, Helga Nikula ja edesmennyt Tyne Welin.

Lempi Cutler oli tehnyt 500 dollarin lahjoituksen rakennusrahastoon ja tuntematon lahjoittaja oli myös antanut 500 dollaria.

Hauskan ja jännittävän puuronäytöksen voitti Martti Saari ja Lea Pitkänen tuli toiseksi. Joulupukki tuli keppiään kolkutellen ja piti hauskaa meille kaikille lapsenmielisille. Lopuksi mais-

jatkaa seuraavalla sivulla

Veljeysseuralla juhlantäyteinen joulukuu

AINI TOSSAVAINEN
BERKELEY, CA

Onnea vuodelle alkaneelle, että pysytte terveinä ja kaikki menee hyvin!

Olemme juhlinneet kodeissamme ja Veljeysseuralla koko joulukuun enemmän ja vähemmän. Aloitimme Suomen itsenäisyyspäivän ohjelmalla. Juhlapuhujana oli kunniakonsuli Richard J. Guggenheim San Franciscosta.

Mildred Salomaa muisteli menneitä aikoja sota-aikana, kun Suomeen kerättiin avustuksia. Vuodet ovat menneet nopeasti. Esko Salomaa lausui sota-ajan runon, ollen silloin itsekkin sotilas puolustamassa Suomea.

Unto ja Timo Laine ovat monia vuosia soittaneet isänmaallisia lauluja ohjelman alussa sekä Porilaisten marssin, kun liput tuodaan sisään ja kansallislaulut. Entiset kuorolaiset lauloivat "Suomalainen rukous" ja "Finlandia".

Veljeysseuran presidentti Irene Berndt muistutti kolehtipuheessaan, että veljeysseuramme tarvitsee rahaa korjauksiin, joita vanhassa rakennuksessa usein tulee. Yleisö oli antelias, vaikka meillä oli vähemmän yleisöä kuin tavallisesti. Kiitokset kaikille lahjoittajille!

Ohjelma loppui yhteisesti laulettuun "Kotimaani omi Suomi", minkä jälkeen siirryttiin kahville ja seurustelemaan alakertaan. Alkuruokouksen esitti nuori pastori Jorma Pesonen. Kiitokset kaikille avusta ja ennen kaikkea Glenn Goffinille, kun järjesti tämän ohjelman!

Lasten joulujuhla oli erittäin hauska, kuten aina. Paljon suloisia pieniä esitti ohjelmaa. Riisipuuro oli hyvää. Kiitos Alina Ratilainen ja avustajat!

Ken Salonen organisoit uudelleen tämän tärkeän juhlan taitavasti. Kun kaikki lapset saavat lahjan joulupukin tuomana, tässä juhlassa tarvitaan aina paljon avustajia. Yhteiset kiitokset!

Joulukuun kokouksen edellä oli myös hyvä potluck-illallinen. Sitten vielä kuorolaiset lauloivat pari joululaulua, ja sen jälkeen koko yleisö sai laulaa yhdessä Unto ja Timo Laineen säestyksellä.

Sitten oli kokous ja äänestettiin virkailijat ensi vuodeksi. Suurin osa oli samoja kuin viime vuonna: Irene Berndt, President; Gwen Mallinen, Vice pr.; Susan Valimaa, Jr. Vice pr.; Erleen Mäki, Secretary; Liisa Suominen, Treasurer, Lempi Duda, Fin. Secy; Aini Tossavainen, Cond.; Barbara Costa ja Aune Hendrickson, Doorkeepers; Gwen Mallinen, Ted Valli ja Berndt Thule, Trustees 3 years; Leonard Cole, Auditor.

Installation Dinner on tammik. 12. päivänä. Harri Siitonen järjestää Kalevalan päivän ohjelman. Se on helmik. 23. päivä Veljeysseuralla, sunnuntai-iltapäivällä klo 2:00. Silloin voi jo olla kauden ilmiä näiden lämpimien runsaiden sateiden jälkeen. Tervetuloa kaikki juhlimaan Kalevalan päivää!

Näin uudelta vuodelta päivät alkavat pidetä, joten kevättä kohti ollaan jo menossa. Vesipulaa ei ole nyt, kun on satanut paljon. Pian ovat puut kukkimassa. Hyvää keväthalvea!

45-vuotishääpäivä

FAIRBANKS, AK - Nillo ja Joan Koponen juhlivat 45-vuotishääpäiväänsä joulukuun 20, 1996.

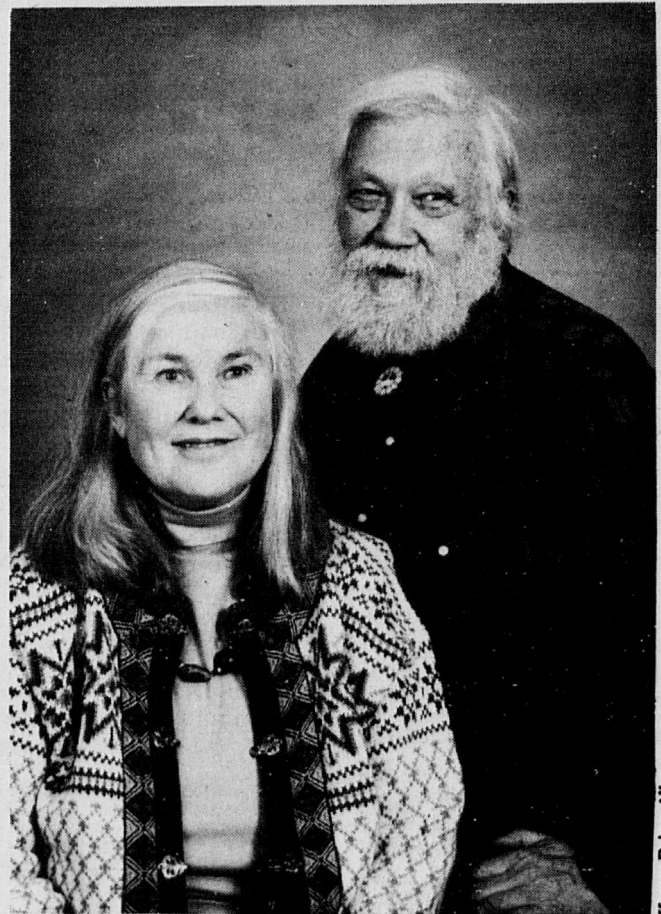
Pariskunta tutustui vuonna 1950 Nilon nyrjätettyä nilkansa square dance karkeiloissa. Eräs nuori nainen kiirehti hakemaan hänelle sidettä. Toivuttuaan Nillo palautti siteen Joan Forbesille ja niin alkoi suhde, mikä johti heidän avioliittonsa. Häät pidettiin joulukuun 20, 1951 Quaker Meeting Housessa Cambridgen (MA) Longfellow Parkissa.

Pian sen jälkeen Koposet täyttivät käytettynä ostetun Dodge Powerwagon autonsa häälahjoillaan, joiden joukossa oli työkaluja ja muita hyödyllisiä tavaroita, ja matkasivat Alaskaan kotia perustamaan.

He oleskelivat vähän aikaa erään Joanin Antioch Collegessa tavanneen opiskelutoverin luona ennen kuin muuttivat vanhaan Chatanika Flatsissa olevaan kaivokseen Olmesin lähistöllä Nilon työskennellessä Fairbanks Exploration Co. voimalaitoksessa ja kullaa ruoppaajana.

Talven he viettivät Collegen kaupungissa ennen kuin asettuivat omalle maapalalleen Chena Ridgeen.

Nillo viljeli maata, toimi maanmittaajana ja opettajana. Joan oli mukana taide-elämässä, palveli Tanana Valley Fair lautakunnassa ja kunnostautui yhtenä Alaskan parhaimmista ratsastajista ja

Joan ja Nillo Koponen

kouluttajista. Useita kertoja hänet nimettiin "Horseman of the Year" tittelillä.

Pariskunnalla on viisi lasta, Karjala, Sanni, Chena, Heather ja Alex. Koposten kokoonnuessa tänään paikalla on parisenkymmentä henkeä aviopuolisoita ja lapset mukaan luettuina.

Ajaessaan tapaamaan Nilloa 40-vuotishääpäivään joulukuun 20, 1991 Joan joutui

pahaan auto-onnettomuuteen, mikä teki lopun hänen hevosharrastuksestaan. Parantumisesta on tapahtunut sen verran, että hän voi asua kotona Nilon kanssa ja voi nauttia matkustamisesta.

Nillo jätti 10-vuotiskautensa Alaskan lainsäätöhallinnossa hoitaakseen Joanin ja hänen hevosiaan ja osallistuakseen paikallisen yhteisön toimintaan.

Kuva: Brian Allen

jatkoa edellisiltä...

tui joulupuuro ja kahvi ystävien seurassa.

Tampereen Eläkeläiskuuron konsertti oli 21. marraskuuta. Heidän laulunjohtajanaan toimi temperamenttinen Tuula Kivistö, joka sai kuorosta irti kaiken mahdollisen. Ei ollut tässä työssä suomalaisia jäykkyttä ja siitä kuorolaiset itsekin pitivät.

Ohjelma koostui pääasiassa reippaasta pop-musiikista, vaikka Tuula Kivistö kertoi heidän laulavan "eletystä elämästä". Tässä juhlassa luovutettiin Suomi Talolle Karijoen ja Honkajoen vaakunat. Kuoro jatkoi vielä muutamalla kauniilla sävelmällä ja Finlandia lopetti antoisan konsertin.

Laulumiehet juhlivat jäsentensä perheiden kesken joulua nautintorikkaassa illassa Suomi Talolla. Iloista ja myös harrasta ohjelmaa oli mukana. Osvi Niemi hanureineen viihdytti kaikkia ja kuoronjohtaja Erkki Plantin lauloi hauskoja balladeja. Reetta Äyräväinen lausui hienoon tapansa puhuttelevan runon ja Alfons Ukkonen toimi illan reippaana vetäjänä.

Nautimme herkullisen ja monipuolisen joulun illan, jonka jälkeen kuoron jäsenet esittivät vielä pikku ohjelma-

numeroita. Muisteltiin myös vuoden aikana pois nukkuneita jäseniä.

Lopuksi innostuttiin hauskoihin joululeikkeihin ja Johannes Juntunen johti kaikki aitoon joulutunnelmaan laulaen Sylvian joululaulun.

Urheiluseura Northstarin joulujuhlaa vietettiin Suomi Talolla iloisiin mielin jouluruokien ja tunnelmallisen illan merkeissä. Musiikki tietysti kuului mukaan ja Gunnar Penttinen toimi illan säestäjänä hanureineen. Johannes Juntunen lauloi joululauluja ja seuran omista jäsenistä kootut lauluryhmät lauloivat Elma Santalan sanoittamia lauluja.

Seuran päämies Osmo Kärnerä on saanut jäsenmäärän kasvamaan kovasti ja nuoria jäseniä toivotaankin enemmän seuran tilaisuuksiin. Osmo piti huolen illan ohjelman juontamisesta ammattitaidollaan ja kehotti jokaista nauttimaan omasta joulunvietostaan. Lopuksi nautittiin maukas joulun illallinen.

Ensi kertaa Suomi Talolla oli "Kolmen polven joulun illat", kuten idean isä Ensio Tuhkala tapahtumaa luonnehti. Tällainen yleisö on jo kauan odottanut tiernapokkien tuloa Floridaan. Sali täyttyikin jou-

luuleisista 22. joulukuuta.

Täällä tunnettu ja pidetty musiikkimies Ensio Tuhkala oli järjestänyt illan poikansa Hannun ja tämän neljän lapsen kanssa. Susanna, Samuli, Saana ja Sonja ovat kaikki laulajia ja soittajia.

Perhe asuu Raahessa ja isä Hannu kertoi tervehdyses-sään perheensä joulun vietosta Suomessa. Hän sanoi, että koko perheellä on musiikin lahjat veren perintönä, mutta opiskella tulla ja kovasti. Jokaisella neljällä lapsella on oma soittimensa ja juuri joulun aika on kovaa kiirettä monien esiintymisten tähden.

Tiernapokkia pidetään etupäässä Pohjanmaalla, josta perinne on saanut alkunsa. Kaikki lapset lauloivat yhdessä ja erikseen ja isä-Han-

nu säästi kosketinsoittimella. Pienin, 6-vuotias Sonja lausui jopa hauskoja runojakin.

Hannu Tuhkalan Ave Maria suomen kielellä oli kaunista kuultavaa.

Tiernapokkien pienoishäytelmä oli elämys Suomi Talon yleisölle. Ulkomuistista esitetyt pitkät, joikumaiset laulut toivat etenkin Pohjanmaalta, Oulun seudulta tänne tulleen yleisöön tutun joulutunnelman. Tiernapokkien vanhanaikainen laulutyylä oli pidetty muuttumattomana, vaikka aivan uusi polvi sitä esitti.

Pirkko Venetjoki toimi illan asiallisena ja huomaavaisena kuuluttajana. Lopuksi Suomi Talolle luovutettiin Haapajärven kaupungin vaakuna, josta puheenjohtaja Kalle Nikula

kiitti, samoin myös Tuhkalan perhettä heidän suuresta työstään.

Kotikirkko piti Suomi Talolla joulun illan juhlahetken 25. joulukuuta. Paljon väkeä oli tullut kuulemaan sanaa ja kuoron lauluesityksiä ja soittoa. Tutut joululaulut kaikuvat juhlasalissa ja pastori Timo Puustelli kertoi imista kokemuksistaan Jumalan työssä, samoin perheensä koetelemuksista sekä julisti joulun sanomaa.

Eija Merilä toimi illan juonijana ja lauloi vaikuttavalla äänellään. Mukana oli myös vuoden 1975 Miss Universum Anne Pohtamo, jota Eija Merilä haastatteli. Anne kertoi uskoon tulostaan ja siitä, mitä se on hänelle antanut. Illa oli antoisa tilaisuus ja päätti joulupäivän oikealla tavalla.

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Juhlat on juhlittu ja koristeet laitettu talteen ensi vuotta varten. Meillä täällä Lepokodilla ei aika käynyt pitkäksi joulun alla. Vietimme jos jonkinmoista joulun illaa melkein päivittäin. Meinas alkua tortut pursua ulos korvista.

Asukkaiden joulujuhla Annan Majalla sujui mainiosti pukin kera. Saimme paljon lahjoja. Oli tainnut joulupukki jo jakaa kaikki risut ennen Lepokodille tuloaan.

Santa Lucias High School tanssijatytöt viihdyttivät meitä loistavalla esityksellään ja asukkaamme Esther Kessler luki meille jouluevankeliumin. Ilonien iltapäivä päättyi yhteislauluun.

Kiitos Floridan karjalaisille tervehdyskännyksenne. Lepokodin karjalaiset ilahtuivat kovasti vierailustanne.

Kenttähaalin kuoro ja Henry Forster kävivät meitä ilahduttamassa Janet Kiven kera maanantaina. Kiitos teille kaikille kauniista lauluista, kuin myös Charlille sekä Mikko ja Lydia Knutille ja Paavo Kukkarolle.

Toinen asukkaistamme suurempi joulutapahtuma oli Voskressensky-perheen tapainpäivän juhla Annan Majalla. Perheen pienimmätkin oli saatu mukaan mm. lumihii-

taleiden tanssiin. Andrei ja Terttu Voskressensky lauloivat lasten kanssa ja Tertun tytär soitti pianoa.

Tonttuleikki "Tip-tap" oli eräs parhaimmista ohjelmamateriaaleista. Pikku tontut nääs valloittivat katsojien sydämet estottomalla esityksellään. Kiitos teille kaikille ohjelman suorittajille vaivannäöstä ja kivasta ohjelmasta.

Perjantaina kävimme katsomassa Barnum and Bailey -sirkusta kahdenkymmenen viiden hengen voimin West Palm Beachin Auditoriossa. Oli oikein mukava matka, sillä linja-autossakin oli tunnelmaa.

Kiitos Erkki Plantingille, Osvi Niemelle ja David Wainolle kivasta iltapäivästä. Oli mukava kuulla uutta suomalaista pop-musiikkia vaihteeksi, vaihtelu nääs virkistää.

Tähän aivan loppuun vielä erikoiskiitos kaikille meitä lepokotilaisista muistaneille, kuten Paavo Kukkarolle, St. Andrews kirkolle, Helping Hands ryhmälle sekä Leo Jaakkolalle ja Paavo Hilskalle ratkiriemukkaasta uudenvuodenaaton ohjelmasta.

Tervetuloa Lepokodille Linnea Toikka.

Hyvää alkaneen vuoden jatkoa teille kaikille,
ANU

Pitkokokki Aina & Jaakko Viitanemi Suomi Talon keittiössä.

Kuva: Aina Laurila

Eurokokki Suomi Talolla

LANTANA, FL - Floridan Karjala seuralla oli marraskuun viimeistä edellisen viikko yhtä juhlaa. Seura kutsui helsinkiläiset pitkokokit Aina ja Jaakko Viitanemi juhlistamaan 30-vuotista merkkipäiväänsä. Käynnistä muodostuikin laajempi tapaus, sillä kahtena päivänä Floridan suomalaiset saivat nauttia Viitanemien valmistamasta karjalaisesta pitopöydästä monine perinteisine herkuineen. Myös heidän leipomansa aidot karjalan piirakat tekivät Suomi Talolla kauppansa, samoin juhlassa tarjottu täytekakku.

Pitopöydän herkuista osa oli tuotu Suomesta asti, mm. metsäsienet, lohirullat, lämmin savulohi ja perunajauhot. Alkuruokina yleisölle tarjottiin Arominen lohirulla, Marskin lohitahas, Terijoen silli, rosolli, lanttusupikas, metsäsienitäyteinen vatriska (piirakka) ja keitetty peruna. Sen jälkeen tuli pääruoka, jossa nautittiin tietenkin karjalanpaistia, aattolohkoa, lanttulaatikkoa ja suolakurkkua ja jälkiruokaksi rusinasoppaa riisikokkosen kera. Pullakahvit eivät tähän ateriaan kuuluneet.

Aina ja Jaakko Viitanemi tekevät työtä pääasiassa Karjalantalon keittiössä Helsingissä, ja pitoja laletetaan aina 50-500 henkilölle. Kesäjuhlilla he ovat ruokkineet jopa 10.000 vierasta. Ammattitaito on vienyt heidät jo Brysselin parlamenttiin asti työhön ja he ovat saaneet Euroopan yhdyntymisen myötä nyt Eurokokin nimen. Viitanimet kuuluvat Eurokokkien yhdistykseen, jonka Suomen osaston sihteeri Aina Viitanemi on. Yhdistykseen kuuluu mm. 117 suomalaista kokkia.

Ensimmäisestä Yhdysvaltojen matkastaan he sanovat olevan vain hyviä kokemuksia. Ilmat ovat olleet juuri sopivat ja vastaanotto täällä oli erikoisen lämmin. Ruokatarvikkeet täällä ovat kuitenkin erilaiset kuin koti-Suomessa. Ensimmäisenä he mainitsivat perunat. Komeaan työpukuun ja korkeaan hattuun he ovat saaneet lisättäväksi mm. paistinkääntäjien käädyt, jotka riippuvat pitokkien kaulassa. Kotiseutuneuvos Aina Viitanemi toimi myös Karjalanseuran 30-vuotisjuhlan juhlapuhujana marraskuun 24. päivänä.

Täältä Viitanimet palaavat omaan liiketoimeensa Suomeen, missä heillä on kaksiosainen A.J.V. Carelian Foods/Gourmet Catering -niminen yritys Helsingissä.

ANJA LAURILA

*The Finnish-American***RAIVAAJA**

Destructive Forces

by **Santeri Alkio**
translated by **Richard Impola***Continued from last week***CHAPTER TEN***The sheriff continues his campaign to restore law and order, with methods that today would result in charges of police brutality. An early frost threatens the crops.*

On the day of Vennu's arrest, Elias Kuivanen was lying on his bunk, smoking his pipe so furiously that the air around him was gray with smoke. The jeweler Ahlström was working on a clock, the parts of which were spread over the table top. During a drunken binge the previous week, Elias had flung it into a corner. A few of the children were romping on the floor. Sanna, Elias's wife, was fussing with a blackened coffeepot on the hearth, breaking up some sticks of green wood and trying to make them burn. The room was unbelievably messy, but there seemed to be no scarcity of food, for there were dishes and pots of all kinds with the remains of porridges and stews in them on the table, benches, and shelves.

Elias kicked at the end of the bunk with his boot and said:

"Wouldn't it be better if Eve hadn't taken that notion into her head? All we'd have to do now is lie around in Paradise and feast on raisins and figs. And it was only an apple that Eve took, a sour old thing. She should have left it hanging on the branches forever."

"Yaah," said the jeweler, laughing into his beard. "and you wouldn't have to get this old clock fixed, and pay me a high price for it in these hard times. No one would need a clock, since he wouldn't have to get to work on time."

"Ya-ah. How much do you mean to charge for it?"

"Well, a ruble — and for the time it takes me."

"To hell with that! Just leave the whole thing as it is, or..."

The thump of boots against the side of the bunk sounded as if Elias was getting up. The jeweler looked his way a little frightened.

"Well, if you want me to, but to tell the truth, it will cost you a *markka* if I fix it."

"Five kopeks would be

enough in times like this," Elias's wife put in from the hearth.

"What?" came a voice from the bunk, where Elias sat with his feet dangling. "What did you say, woman. Keep your mouth shut, you wet dishrag!" He turned to the jeweler. "Yaah, well, you have to pay a skilled man. Damn, if a man could even sew women's skirts, but when all he can do is brute work, and that's so hard..."

Ahlström realized that the storm was over, and said:

"That's the way it is. It costs money even to have a child born. Prices are going up."

"But it's a wonder, Ahlström, that you're not richer. You're kind of a smart aleck, and yet you're so badly off."

Ahlström stood up to object. Spreading his arms, he declared with great certainty:

"An educated gentleman never gets rich; he uses his money to enjoy life."

Elias guffawed and then asked his wife sharply:

"What the devil are you messing with that coffee for? Won't it ever be ready?"

As he spoke, he dropped to the floor, apparently with malice in mind, but he stopped when he saw the Varpula's maid Tiina in the doorway with a messenger's staff in her hand.

"Look at that!" he yelled. "There are people here, and that woman says nothing."

"That woman" was his usual way of referring to his wife. "Are you bringing a messenger's staff?" He went over and took it from the girl.

"Look, Ahlström, a messenger's staff," he said, boastfully showing it off. "They don't grow on every tree. They're sort of God's creation."

The other did not look up, but sneered as he began brushing off a wheel of the clock.

"Bumpkins will brag about anything."

Nonplussed, Elias looked back and forth from the rod to the jeweler.

"You've got a big mouth," he said. "If I would stoop that low, I'd beat your back to such a pulp with this rod that..."

His wife had gotten to the point of pouring the coffee into cups on the table, and Elias sat down at it with an expression of

enjoyment on his face.

"Come and have some coffee, Ahlström. Damn, if we only had a drop to go with it...Listen, woman, pour some for Tiina too, there must be enough in the pot."

His wife muttered something, poured out a cup for herself on the corner of a cupboard, and set the pot back down on the hearthstone.

"Come on now, pour her some," said Elias, when his wife did not obey him.

Ahlström sat down to drink too.

"Would my wife pour her a cup if she were a landowner's daughter?" he said, winking across the table to show that he knew the score.

"That's not for you to ask or for me to answer!" said his wife.

"You don't need to give me coffee," said Tiina, who was thrown into confusion because they were even thinking of showing such respect to her.

"Aren't you going to?" Ahlström prodded Elias's wife.

There was no expression on the near-sighted woman's face. She said nothing: if she were to argue with the man, he might soon leave the clock parts scattered around the table for them to gawk at.

"Listen, pour a cup for Tiina. I'll pay you five cents for it." Ahlström continued.

Now the woman muttered that she could do it without pay, if it came to that, and began to pour coffee into her own now-empty cup.

"No," said Ahlström, stopping her. "You have to wash the cup first. There are coffee grounds in it."

The woman became angry. "Well, we're not going to be so dainty about it."

"Dainty, dainty?" laughed Ahlström. "Yes, we can be dainty."

"They pay money for coffee grounds."

"Then try eating them yourself."

But now the woman blessed herself and said that the sheriff was in the yard. She rushed to throw the cups into the cupboard, the jeweler set to work, and Elias stood tousle-headed and addle-pated, looking like a very question mark when the sheriff entered. Elias did not respond to his greeting, but said

with a sidelong glance, as if to call the sheriff's attention to the women's affairs:

"There's such a mess in here that you can hardly walk in the room."

Ignoring the remark, Grönberg said:

"So you're at home. Get your clothes on and come with me."

"Where to?"

"Just to my place."

"What is it now?"

"You'll see when we get there."

Elias began to hunt for clothing from a pile of rags in one corner. After a good deal of rummaging, he found a coat under some blocks of wood in the wood box. As he stood waiting for Elias, Grönberg looked around and said almost casually:

"You don't seem to be in need here."

"We bought some rye," said Elias.

"Who did you buy it from?"

"From the innkeeper, and..."

Elias was ready now, so they started off.

When they arrived at his home, the sheriff left Elias standing in the doorway, took off his coat, picked up a small notebook from a desk drawer, thumbed and checked through it for a while. Among other notes, there was one that referred to Elias:

"On February 12, Elias Kuivanen received one sack of flour from Mikko Siikalahti, with Vennu Kari as guarantor."

There were no other entries regarding Elias's purchases of grain. It was commonly known, however, that his crops had failed almost completely the previous year.

Grönberg stepped up to him and said:

"Where did you get grain this winter?"

"From the city and..."

"So you got it from the city..."

"Yes, and from Klitsi and... and from Siikalahti's inn."

"You said you bought rye from Siikalahti?"

"Well, um, I don't remember if it was flour or grain, since..."

"Elias, you know I won't stand for lying. Tell me now, and make it short and sweet, who was involved in the Klitsi grain robbery."

"In the Klitsi grain robbery?" said Elias in such an amazed and

steady voice that Grönberg felt slightly disappointed. "That I really don't know," he added.

"You really don't know?"

"I know nothing," Elias assured him in such a positive tone of voice that anyone but Grönberg would have believed him. But now the result was such a blow to the chin that he flew head first into the door, which burst open. Elias lay motionless across the threshold. Completely calm, Grönberg sat down, lighted his pipe, and gazed thoughtfully out of the window. But when Elias seemed to have been lying there too long, he went over, kicked him in the back, and roared:

"Get up, you bum!"

Elias let out a weak moan.

"Get up right now, or I'll..."

Elias began to hoist himself up.

"Take off that hat!"

Grönberg locked the door. Elias began to tremble in every limb.

"You know, Elias, what you've got coming if you don't tell me everything you know about the grain robbery."

Elias collapsed into a chair, was silent for a moment, put his face in his hands, and gave a sigh that expressed unutterable pain and despair.

Grönberg realized that it was a good beginning.

"Fill your pipe, Elias, here is some tobacco," he said. "I just put wedding bracelets on Vennu Kari and took him to the jail to wait for the ceremony."

Elias raised his head.

"Has Vennu Kari been arrested?"

"He has."

In his agony, Elias filled his pipe, in case that might give him some relief.

Then he said very softly:

"When a person is very wild and very poor, he does all kinds of things."

The sheriff now treated Elias in a kind and sympathetic way as the latter related without further resistance how one night seven of them had emptied Klitsi's grain storage bins. The idea had originated with "that devil Vennu," as Elias now called him. Two of Vennu's hired hands had been there with horses. Vennu himself had not been present, nor

turn to **DESTRUCTIVE** page 12

The Finnish Male Chorus of New York (New Yorkin Laulumiehet), sometime in the 1920s. Director Jallu Honkonen is seated in the center of the front row. (If you know the identity of any of the others, please write: Ralvaaja, P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600. Thank you.)

This is the third installment in a series of articles on historical Finnish American recording artists written by Toivo Tamminen of Riihimäki, Finland, and translated by Roy Helander.

Tamminen has spent a decade researching the life and work of the men and women whose voices and music have been preserved on old cylinder and 78 r.p.m. disc recordings.

John Jalmar (Jallu) Honkonen was born in Saarijärvi, Finland, on May 7, 1883. He came to the United States as a young man in 1902.

At first he worked as a laborer in Pennsylvania and in the iron mines of Michigan and coal mines of Wyoming, after which he worked at various businesses. Honkonen lived in New Castle and Bessemer (PA); Hanna (WY); Worcester (MA) and Chicago and Waukegan (IL). In 1922 he moved to Brooklyn (NY) and began his actual newspa-

per career as an editor of *New Yorkin Uutiset*.

In the early years he had studied English and the history of his new homeland. As an amateur musician, he took lessons and studied musical theory. He slowly developed into a versatile musician. He played the organ and the violin and sang in and directed many choirs.

There were many singers available among the Finnish Americans, but there was scarcity of capable choir directors. Therefore, it often happened that a choir would be founded in the town where Honkonen had temporarily settled. Chicago had the first chorus directed by Honkonen that dared to go on a concert tour.

The most noted choirs were in New York, however. Honkonen became the director of the New Yorkin Laulumiehet (a male chorus founded in 1920) which had earlier been directed by Pastor Urho Muroma and Consul Edvin Lunstrom.

New Yorkin Laulumiehet, under Honkonen's direction, recorded four sides of Finnish folk songs for Columbia in 1929. The chorus was active until 1930 when it had to discontinue temporarily because of the depression and the fact that many of its members had moved away.

There were many female singers available and so a mixed chorus (New Yorkin Laulajat) was started at

Imatra Society and Jallu Honkonen was its director for

several years.

In addition, he directed church choirs and for a short time the chorus at the Fifth Avenue Hall.

In 1940 Honkonen revived the activities of the New Yorkin Laulumiehet and served as its director for sev-

turn to JALLU HONKONEN page 9

Jallu Honkonen

Editor and Musician

by Toivo Tamminen

translated by Roy Helander

Songs recorded by Jallu Honkonen:

Mamman Oma Matti; Satu Ihmeellisestä Vuoresta
Mirri Sairastaa; Tiu Tau Tilhi
Turlita Tuohitorveen
Yksin-Valssi

Songs recorded by New Yorkin Laulumiehet (Jallu Honkonen, director):

Karjalainen Marssi
Kullan Ylistys
Satu; Tii Tii Tikanpoika
Uusi Kulta Ja Vanha Kulta; Kitkat, Kitkat

The Decline and Fall of the Sauna

American literature began with Mark Twain's unlikely protagonist, Huckleberry Finn. And like their favorite anti-hero, Americans are blissfully secure in their ignorance of everything foreign. When Huck and the runaway slave Jim float down the Mississippi River on their raft, they blithely discuss wordly subjects like King "Looney" the 16th and his son the "Dolphin". You'd think that the vagabonds would at least have the decency to show a little hillbilly humility and keep their illiterate mouths shut about things other than what they know firsthand - fishing and lynch mobs.

But in fact, Americans have never felt the need to take time out of their fun-filled days to really learn about, or appreciate, life and customs beyond their borders. They see themselves as occupying the center civilization, pursuing happiness with fast cars, cheap gas, and Hollywood illusions. There is also lots of violence to keep them entertained, whether it's in 1990s East L.A. or Huck Finn's Deep South.

When something foreign does enter their pleasure dome, Americans simply adopt it as their own by giving it an American twist, which usually means twisting the new thing into something cheap and degrading.

It happened with Mexican food. Not wanting to leave a good thing alone, Americans mass-produced burritos and enchiladas, shoved them into throw-away containers and sold the study for \$1.29 a pop under the fluorescent am-biance of the Taco Bell fast-food chain.

Nothing is too sacred - literally. They even appropriate

other people's religions. In the 1960s, a Harvard psychologist named Richard Alpert dropped acid, journeyed to India, found a guru and changed his name to Baba Ram Dass. He then returned to America and became rich and famous dispensing his newly acquired Yogic wisdom on the lecture circuit and in books like *Be Here Now*. This helped launch the New Age movement.

Now the grim task has fallen to me, as your trusted North American correspondent, of informing all Finns that their most cherished national icon will become the next victim of American cultural debasement. I am speaking, of course, about the sauna.

This is painful, but you must all face the truth of what is happening inside the pleasure dome.

Let me tell you a story.

On a recent trip to Atlanta, Georgia, I stayed at one of the city's better inns, the very modern Windham Garden Hotel. On my first night, I of course went down to the hotel's sauna. It was a small one.

The first violation of Finnish sauna etiquette was almost expected. There is no pretense in America of segregating sexes in saunas for the sake of modesty or purity. I found a blonde woman from Iowa sitting on the top bench. Even more unusual, she had

clothes on. Layers of clothes. Candice, she called herself, was wearing long sweat pants, and a thick sweat shirt over a tank top. I sat beside her with a towel wrapped around my midsection.

The problem was not that the sauna was underheated. I checked out the thermometer. It read over 100 degrees Celsius. The room was scorching hot and parched. I told Candice that the sauna would really be easier on the lungs and skin if we threw some water on the rocks. The idea had never occurred to her.

The sauna was not unfamiliar territory to her. In fact, Candice had been in many saunas before in her fine country but had never witnessed a single person throw water on the rocks. She always wore clothes to the sauna.

Since there was no pail in the room, I trotted out to ask the health club attendant where he had hidden it. He examined my face as if he'd just seen it on a "Most Wanted" poster.

The hotel did not have a sauna bucket or ladle. No one had ever asked for one. That's because no guest ever threw water on the sauna rocks. But if I really wanted to persist with my bizarre idea, the attendant suggested I use the cups by the water fountain. To each his own, he figured, shaking his head sadly. After all, it's a free country.

I shuttled between the fountain and the sauna, balancing an array of tiny, two-ounce, paper cups of water between my fingers. After maybe twenty minutes I'd built up enough löyly to make the sauna's atmosphere sweet, moist and soft.

The truly sad news in that the sauna at that Atlanta hotel is no unique. In fact, the pattern is repeated right across the continent. At virtually any hotel, health club, or university gym you visit in North America, you will find what is euphemistically called "dry sauna." Fully-equipped spas also have a "wet sauna," which is basically a tiled, Turkish steam room. But the "dry sauna" always looks like

turn to SAUNA page 14

JALLU HONKONEN

from page 10

New Yorkin Uutiset editor in chief Antero Rittala, left, with editorial staff member Jallu Honkonen outside the newspaper's office in Brooklyn (NY), summer 1933.

photo courtesy Ella Hallfors / Finnish Cultural Center

eral years.

Jallu Honkonen also appeared in New York as a violinist and singer. He recorded four sides for Columbia in 1929.

One of these records contained music intended for children, "Mirri salrastaa" being one of the songs. This recording was the first and only Finnish children's record done by a Finnish American.

In 1942 Honkonen moved to Fitchburg (MA) where he bought a weekly paper. The project was too much for one person to handle and so Honkonen came on board RAIVAAJA as an editor in 1944. He stayed at this job until 1961 when he retired.

He continued his musical activities in Fitchburg and its environs. He was the organist at St. Paul's Lutheran Church, directed festival choirs and appeared with the male choir Lauuluveikot. His

last public appearances were in 1964 at the singalongs of the Golden Agers.

Jallu Honkonen received the medal of the Knighthood of the Finnish Lion in 1959 in honor of his cultural work as a news- and music-man.

He died at the age of 85 at Burbank Hospital in Fitchburg on January 3, 1969.

Researching the lives and work of the old-time Finnish American recording artists is an ongoing effort. More information about them is always welcome and definitely needed.

If you have a recollection of Jallu Honkonen, have a photograph of him or have any kind of information or memorabilia about him, please let us know. Thank you!

Contact Raivaaja, P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600; tel. 508-343-3822; or FAX 508-343-8147.

RAIVAAJA

SUBSCRIPTION
AND/OR
ADDRESS CHANGE

NAME _____

ADDRESS _____

New subscription _____ Renewal _____

Payment \$ _____

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00; 3 mo. - \$16.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$33.00; 6 mo. - \$25.00

Raivaaja

P.O. Box 600

Fitchburg, MA 01420-0600

Phone: 508-343-3822 Fax: 508-343-8147

FINNISH-AMERICAN REST HOME AMERICAN-FINNISH NURSING HOME

1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FL 33461
TELEPHONE (407) 588-4333

Enjoy independent living in our beautiful Rest Home or if needed, 24 Hour Care in our Nursing Home. Live in a Finnish atmosphere at affordable rates. Call or write for further information.

with Harri Siitonen

Events subject to change without notice

The Dreams of Monrepos Crumble

by Jorma Korhonen
translated by Roy Helander

Vilpuri is at its best only in memories and in the scale model which has become a drawing card for the South Karelia Museum in Lappeenranta. The recently completed prototype presents a 4.5 square kilometer area of Vilpuri as it was on a certain September morning in 1939. There are 3,500 houses in the carefully constructed model.

The Vilpuri of today is mainly a scandal! The Russians are ashamed for the city is wretchedly tumbled down and they must constantly hear complaints of how wrong and stupid it was to appropriate the city from Finland.

Six years ago, the Pro Monrepos Society, founded by friends of a Finnish Vilpuri, started a volunteer project whose aim was to assist with the repair of the Monrepos Manor House and the surrounding park. The project was launched by the Soviets. The original plan was to restore the park and make a museum out of the buildings. Later the plan has turned into establishment of a cultural center.

Architect Tuula Pöyhä states that a choice must be made between applied and museum use. Her thesis was on the past, the value and the future possibilities of Monrepos.

The choice seems to be leaning to the applied use. There is some pursuit of a cooperative project among the areas near Monrepos. It is hoped that it will bring the citizens of Finland and Russia to cooperate "serving each other's goals on a personal level with sincere outlook and feeling."

The dream is nice but just as distant from realization now as it ever was. No construction has taken place. The cooperative spirit wheezes anxiously.

The president of the Pro Monrepos Society speaks frankly: "We are not ready intellectually for cooperation as individuals nor as nations. The spirit of revenge has not totally disappeared."

The Monrepos Park and Manor House have become even more dilapidated than the city proper. Most of the buildings have been destroyed, the rest are covered with thistles and thorns. One can only guess at the former peace and harmony.

Tuula Pöyhä affirms that although Monrepos was built during the Russian era, it is not an expression of Russian anymore than of Finnish culture. Commander-in-chief P.A. Stupishin had the Manor House and Park built.

Prince Friedrich Wilhelm of Württemberg, who served as governor of Vilpuri 1782-1786, bought the estate from Stupishin's heirs and built

Mon Repos (my rest) after European examples. The models among others were Sans Souci (without care) of the Prussian king, Fredrick the Great and Mon Plaisir (my pleasure) of Peter the Great.

Ludwig Henrik Von Nicolay, a baron born in Alsace, bought Monrepos in 1788. He brought the manor and the English style gardens to their proper splendor. Monrepos stayed in his family until World War II and it did not really suffer damage in the war.

The Vilpuri old age home and kindergarten functioned there until 1987. Once the manor was left empty, unwanted guests set it afire. The Manor House was badly damaged.

Today Vilpuri citizens go on excursions to its cliffs and shores. The well with its sweet tasting water is very much in use.

There are concerts in the shades of its trees on summer weekends. The disrepair of the main house grows daily. It is in worse shape than the City Library (designed by Alvar Aalto), the condition of which is dreadful.

A mildew fungus which is gnawing at both the library and the Manor House was to be controlled by a poison. Before the poison shipment arrived, someone decided to paint the moldy walls. Now the fungus spreads over the building faster than ever.

Plans call for the library to be brought up to some sort of

decent shape by 1998 when Aalto's centennial will be observed. Finland's Department of Education has granted 4.5 million marks for the repairs.

Monuments put up by the Finns have become points for pilgrimages. Monrepos and other monuments stir deep emotions but also conflicts between the present-day Russian citizens of Vilpuri and the Finns.

The combined financial efforts of the Russians and Finns are beginning to succeed little by little and do produce results. However, cooperation on a cultural level falters.

A monument to the war heroes, unveiled near the ruins of the Lutheran Cathedral (dating from the Middle Ages), was deeply resented by the city government. The Finns paid for a granite cross by Heikki Häviöja. Finland's Department of Education and the Cultural Ministry of the Russian Federation agreed to its erection.

The city of Vilpuri never gave a permit for the monument. They stated that they were not happy with its outward appearance.

The city's cultural director, Boris Pevtsov, claimed to have lost face when he was skipped over in the matter. He snapped that war memorials need not be placed at every corner. A week after the unveiling, the surrounding area was decorated with a pile

of excrement and wreaths of dead flowers.

When two months had passed from the unveiling, ruffians dismantled the whole piece during the night.

Coming on home village tours, dispossessed Karelian Finns move about the churches and cemeteries feeling badly: the gravestones of relations have disappeared or they have been crammed under bridges to strengthen the culverts. Although it is illegal, there is organized stealing of gravestones, which are then sent as far as St. Petersburg for reuse.

The former inhabitants of the ceded Karelian lands take

part in planning and working on monument projects with enthusiasm. It is only lately that their home villages have been opened to them. However, the former city inhabitants come to visit more reluctantly; the tumbled down condition of the former home city is frustrating.

The first generation Vilpuri evacuees find it hard to understand why they should help in the repair of broken and run-down buildings and dole out all sorts of support when they have already lost their land and their city and have paid large war reparations.

(HS,

DESTRUCTIVE FORCES

from page 8

was he ever on such occasions. Three of the thieves had been from another parish; two others were farmers from this parish. Elias named them all. Only when he had finished did it occur to him to ask if Vennu had confessed.

He had not.

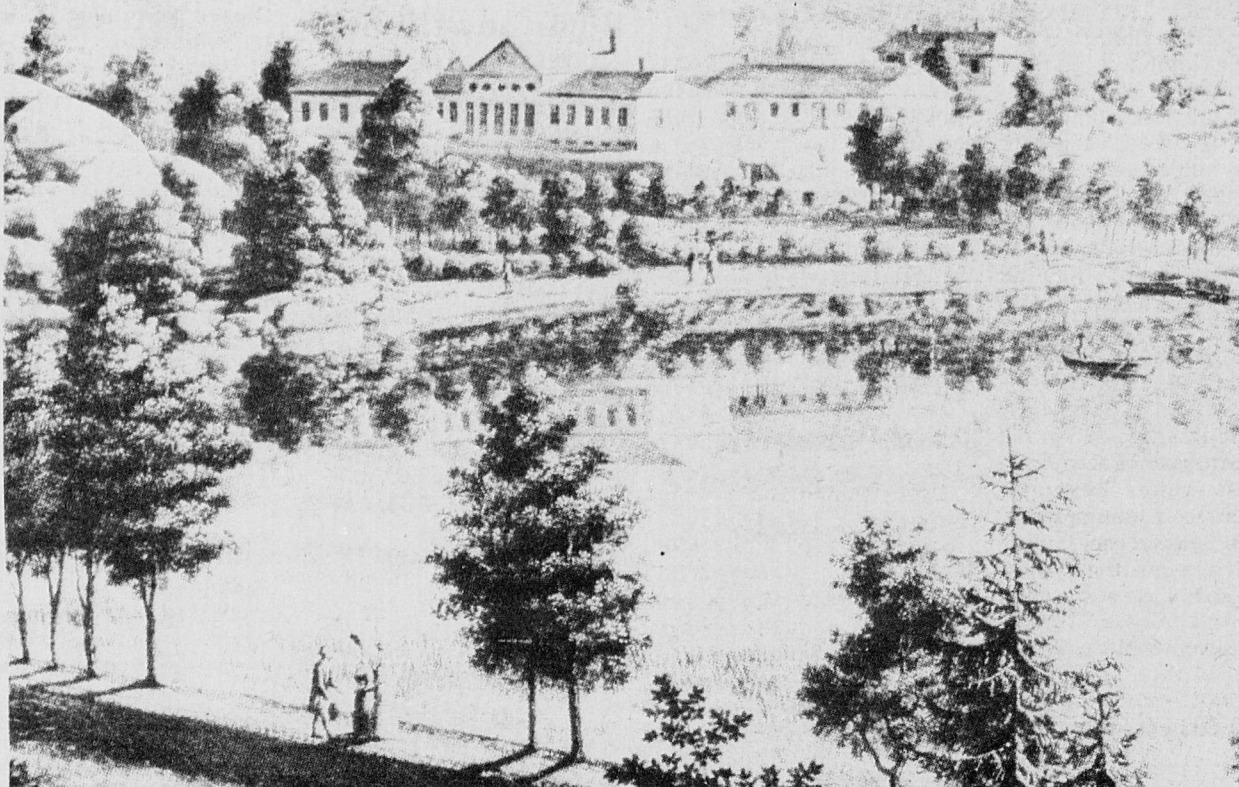
"He'll kill me when he gets free," Elias said.

The sheriff tried to console him by declaring that he would see to it that Vennu would not soon be freed, but that did little to calm Elias, who feared there would be no evidence against Vennu that would stick. He begged in God's name that the

sheriff not reveal his confession. Elias was in torment, whining and moaning even about the fact that he was such a wretch as to have informed on the others.

In the evening people from throughout the parish gathered at the jail to look at the prisoners, for all the men Elias had informed on had been brought there. The only ones missing were one of Vennu's hired men, who had disappeared from the place a couple of weeks ago, and the men from another parish, for whose arrest a special order had been sent to its sheriff.

DESTRUCTIVE FORCES
next page

Monrepos Manor House in its original form as depicted in J. J. Mettenletter's oil painting from 1796.

Photo: Finland's Museovirasto

Värttinä, the ten-piece Finnish ensemble that has built a reputation as one of the most exciting "world pop" bands today, has released *Kokko*, their first album under a new worldwide recording agreement with Nonesuch Records.

The eleven tracks on *Kokko* feature the group's compelling four-part vocals and the most accomplished songwriting and intricate rhythmic arrangements they have ever displayed.

Featuring four female vocalists, the group's music exhibits both traditional and modern influences, with hints and flavors from east, west and beyond. Their style incorporates elements of folk and jazz with a modern pop approach, but has a distinctive character all its own.

The vocal harmonies are supported by accordion, guitars, bass, violin, bouzouki and percussion instruments, creating a sound described by *Gavin* as "a refreshing assault of power folk with a fabulous

four-woman vocal front. Värttinä's music is like ABBA meets Fairport Convention meets Le Mystere des Voix Bulgares with various twists, turns and seasonings that make the band unique. On disc and on stage, Värttinä are both both dramatic and entertaining."

Since the group began 15 years ago as a twenty-one piece folk music ensemble, Värttinä's lineup and sound have continually evolved. In recent years, some of Finland's top rock, roots and jazz musicians have joined the band, keeping the sound contemporary but still rooted in tradition. *Kokko* signals the culmination of this process.

Legends in their homeland and well-known throughout European world music circles, Värttinä's previous albums and live performances have also been highly-regarded in the United States.

Selentko, the band's 1993 release, was voted Best World Music Album for that year by

VÄRTTINÄ

photo: John Halpern

Kokko

Värttinä's new album on Nonesuch label

Spinn. Aitara, released in 1994, spent five weeks at Number One on the CMJ

world music charts, and was named Best World Music Album in *CD Review*. Värt-

tinä plans to tour the United States in early 1997.

Nonesuch

DESTRUCTIVE FORCES

from previous page

According to old custom, acquaintances had supplied the prisoners with liquor. Some of the prisoners were already drunk when the sheriff arrived with the last of them. The place was crowded and riotously noisy. The prisoners, Vennu in particular, had reverted to their usual behavior after the initial shock had worn off.

The uproar subsided when the sheriff entered the building. But when the jailer began to fasten leg irons on the latest to arrive, Vennu began to curse. He wanted once more to show the world that he did not know the meaning of fear. The others joined in the racket as an accompaniment to their greeting the others.

"Quiet!"

A foot stamped the floor as the word was roared out.

"Not at one man's order!" shouted Vennu, while others cursed under their breath. Bystanders drew back fearfully toward the door.

But Grönberg's flushed cheeks showed how angry he was. He stepped up to Vennu and landed a brutal blow to his chin. Vennu staggered back into the bench, blood dripping from his mouth. He cursed and swore that even if he were killed on the spot, he would not cry out, and that when his hands were free, the world would find out...

"And one day they will be free!" muttered the others, shaking their chains.

Then Grönberg tossed Vennu to the floor and began to lash

him so fiercely across the back that in the end he screamed horribly and began to beg for mercy.

And mercy was granted to him.

It was so quiet in the room that one could not hear the slightest clink of chains. On the face of every man, especially the prisoners, was a look of awful terror. Vennu still lay face down on the floor, panting and moaning softly.

"Everyone who has no business here, get out," said the sheriff, and the command was immediately obeyed.

When Grönberg accidentally passed close to Elias, the latter said: "I didn't make a sound, Mister Sheriff!"

"So much the better for you," said the sheriff, eyeing each of the prisoners in turn. The men scarcely dared to breathe.

"And remember," he said, "if you make the least bit of noise or create any kind of disturbance here, when I return, I'll make mincemeat of the backs of every one of you, you dogs!"

"Get yourself up off that floor, you bum!" he barked at Vennu. "Or do you want more of the same?"

Vennu rolled over, got up onto all fours, and begged to get into a bed. He was granted permission.

Chaining the prisoners to the wall, Grönberg left.

On the way he and the juror

turn to DESTRUCTIVE page 14

Lukijan kynästä

The LUKIJAN KYNÄSTÄ (From a Reader's Pen) Section invites readers to discuss current issues of the Finnish American community. Everyone is welcome to contribute.

Debate, observe, question, suggest - express your opinion! If possible, keep your letter to the length of one typewritten page or two handwritten pages. Letters selected for publication may be shortened for space reasons.

Letters published in this section do not necessarily reflect the opinions of the RAIVAAJA staff, Raivaaja Publishing Company Board of Directors or Shareholders.

You may request to use a pseudonym for publication with your letter, but your letter must include your real name and address. Anonymous letters will not be published.

Send your letter to: LUKIJAN KYNÄSTÄ, RAIVAAJA, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Clarification of Unification sub-committee's role

In view of some apparent misunderstanding of the role, goal, and progress of the Unification Documentation Committee, the following summary is an attempt at clarification.

OUR ROLE:

Each participating Finnish organization selected representatives to actively create the written basis for the new unified organization.

OUR GOAL:

This small group toiled long and hard to create a set of by-laws that would be acceptable to their members.

OUR PROGRESS:

We did not just create the

words from our own personal feelings and desires. We requested and received input from members, directors, and trustees.

We read existing documents. We wrote, read, modified and rewrote until our document fulfilled the goal.

The final draft was presented admirably by sub-committee chairperson Alida Herring at Finnish American Club of Salina's membership meeting, October 9.

Similarly, documents were made available to Finnish Cultural Center trustees and Finnish Ski Club directors.

Since we on the committee

have been charged with the creation of documentation that will be acceptable to the members, we included feedback received after the "final draft" and, as stated in a unification update in *Raivaaja* a month ago, we made this document available to each participating organization.

THE FUTURE:

This sub-committee provides the road map to the future of the new organization, with help from interested, active individuals. We created the paperwork that will become its basis.

We are not egotistical enough to presume that we now can mandate new by-laws and charter for the new organization without the proper procedures being followed, for each existing participating organization must gather together its own membership, and conduct a vote. Each vote must be based on each organization's own existing by-laws. We will play by the rules of the democratic process.

It saddens me to think that some "Finns" feel we are dragging our feet. We are following the due process required by the rules of the participant organizations. We have provided the tools. Their use is up to the members.

Slogans make great sound bites. Hard work and progress are very quiet.

Respectfully submitted,
June Ilona Rantanen
secretary

Suomi College lists spring events for Heritage Center theater

HANCOCK, MI - Dr. Donna Palomaki, director of the Finnish-American Heritage Center, is pleased to announce the following Heritage Center theater events for spring 1997. All events are held in the Finnish-American Heritage Center theater and unless otherwise indicated are free and open to the public. Please note that this schedule is subject to change. Additional details on events will be issued as the date for each approaches.

Pathfinder

(Saturday, January 25, 2 to 4 p.m.)

Nominated for an Academy Award in 1991, *Pathfinder*, the first Saami-made film, will be shown on Saturday, January 25, from 2 to 4 p.m.

Set in pre-Christian, shamanic times approximately 1,000 years ago, the plot is based on an ancient Saami legend about retaining peace and integrity in the face of violent, Viking-like invaders. The Lapland setting is starkly beautiful, the story simply told, the message of kinship profound.

Nils Aslak Valkeapää, who visited Suomi College in 1995, is one of the feature performers in this film. In addition to acting, he is heard *jolk*ing (a *jolk* is the traditional chanting song from the back of the throat, strikingly

similar to Plains Indian singing).

The movie, shown on videotape, is in the Saami language with English subtitles. Even those who normally do not like subtitles will enjoy the movie since the dialog is minimum and the story very easy to follow from the action. Finnish speakers will enjoy identifying words that are almost the same in both Finnish and Saami.

Kalevala Day Celebration

(Saturday, February 15, 3-4 p.m.)

Kalevala Day falls on February 28, the day that Elias Lönnrot signed the preface to the *Old Kalevala*. This is a most important piece of Finnish heritage because without the compilation and publication of the *Kalevala*, the growth of a sense of Finnish identity, leading to Finland's independence, may never have occurred.

To honor the *Kalevala* at Suomi College, the Heritage Center will celebrate a bit in advance of the official day, on Saturday, February 15, from 3 to 4 p.m. The celebration will include dynamic storytelling performances of stories from the *Kalevala*, music, *karjalan pitrakolita* and surprises that will illuminate this treasure of Finnish myth, legend and lore.

Wordsmiths

(Saturday, March 22, time to be announced)

Finns have always recognized poetry as a force to be reckoned with. From as far back as iron-age times, the poems that make up the *Kalevala* record the transformative power of words, from a time when words were wielded by powerful wizards.

On Saturday, March 22 (time to be announced), the Heritage Center will celebrate the poetic tradition by hosting a reading by local Upper Peninsula poets, organized by Kathleen Johnson - artist, librarian and poet.

The Children's Hour

(Time to be announced)

Tove Jansson's *Moomintroll* books have enjoyed international popularity for decades. With their humor, charm and emphasis on both self-reliance and compassion, they have been loved by both children and adults alike. In recent years the characters have stepped out of the pages of the books and onto film in the form of animated cartoons.

As yet, the dates are not confirmed but the Heritage Center is working to set up a series of presentations especially for children with children's books and movies.

Suomi College

SAUNA

from page 10

a Finnish sauna. It will have benches and wood-paneled walls and a kiuas.

But the bathers don't throw water on the rocks.

In fact, in many facilities the practice is expressly forbidden. The University of Toronto, for example, has four "dry saunas" in its multi-million-dollar athletic complex. In each one, there is a bierglass plaque above the kiuas warning patrons not to throw water on the rocks. They say it ruins the kiuas.

Americans essentially thing of the sauna as virtual reality for a visit to the desert. You sit in a hot, dry room so that you can sweat. All the better if you keep your clothes on.

Back at the Windham Gardens in Atlanta, I filled Candice in on the sauna. I told her about löyly, the vihta and the sauna henki. I told her that the whole idea was to bring the four elements of the universe together in one sensuous place: earth (the sauna rocks), fire (the sauna furnace), air and water. I added that the ancient Finns worshiped their God Yli-jumala by throwing löylyä.

"Where did you hear about all that stuff," she asked, as if it had occurred to her for the first time in her life that sauna could be from somewhere other than America.

I revealed the sauna's coun-

try of origin to her.

She signed and confessed with resignation, "I guess Americans just aren't educated about these things."

And they never will be, which is why the sauna faces a cruel fate. It will be adopted, and re-defined, by this global power of 270 million pleasure-seekers. They will make it their own toy, sucked dry of all of its moisture - and natural glory.

Sauna in Canada

Paul Kathla is a senior writer at Maclean's, Canada's largest news magazine.

DESTRUCTIVE

from page 13

had little to say. It was getting dark, and a few stars could be seen in the sky.

"I wonder if there will be a frost tonight," said Grönberg, looking up at the sky.

"It looks that way," said the juror with a sigh.

"We'll see what kind of crop we have this year. The grain has just formed a head."

"God alone knows."

There was a frost that night.

To be continued

Translation © Richard Impola.

1997 Finland Collector's Calendar

Color Photographs of Finland

Decorative Folk Painting by Bobbie Peterson

(Mahogany red is the background of the calendar's cover shown above)

Published by Paulstad Communications

size 9 1/4 x 13

\$9.95

(add \$1.50 for postage and handling)
Mass. residents add 50 cents sales tax

RAIVAAJA

P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

CHICAGO, IL - Illinois First Lady Brenda Edgar recently hosted the "Tree of Lights" celebration at the Chicago Children's Museum on Navy Pier. Children dressed in traditional ethnic costumes presented ornaments to Mrs. Edgar for the tree. Hanukkah and Kwanzaa were also honored, and Mrs. Edgar read *The Mitten* by Jan Brett.

Pictured left to right above are: Kayvee Divinogracias, of the Filipino community; Mrs. Edgar; Nabil Muzemil, of the Ethiopian community; and Heidi Qanda, of the Finnish community.

The Governor of Illinois

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Kansalaisliike ajaa
Turkua pääkaupungiksi

Turkuun on perustettu Pro Turku -kansalaisliike, joka on asettanut tavoitteekseen Turun valitsemisen uuden Länsi-Suomen läänin pääkaupungiksi. Lisäksi liike antaa kaiken mahdollisen tukensa Turun ja Porin läänin maaherra **Pirkko Työläjärven** saamiseksi uuden suurläänin maaherraksi.

Hankkeen puuhamies **Kalevi Kannus** on pahoillaan erikoisesti siitä, että Suomen hallituksessa ei ole juuri yhtään turkulaista ministeriä. Lisäksi hän on harmissaan siitä, että Turussa ei ole toistaiseksi löydetty yhteistä säveltä läänikysymyksessä.

Varsinais-Suomen liitto, Turun kaupunki sekä Turun ja Porin läänihallitus ovat jo aiemmin aloittaneet lobbauksen Turun puolesta. He ovat laittaneet lähinnä päättäjille tarkoitettun 12-sivuisen Turku - Länsi-Suomen pääkaupunki -esitteen.

Naispappien uudet neuleasut soveltuvat myös muille seurakuntien naistyöntekijöille.

Suomen naispapeille
uusia työasuja

Suomen naispappeuden kymmenvuotista taivalta on juhlistettu julkistamalla naispapeille uusi asumallisto. Vapaamuotoisimmissa tilanteissa pappi voi pukeutua tavallisen puvun kanssa käytettävään mustaan ja valkeaan pantakauluspaitaan, jonka kanssa uudet neuleasut on suunniteltu käytettäväksi.

Asukokonaisuudet rakentuvat kolmesta jakusta, tunikapuserosta, vekkiahameesta, suorasta hameesta ja viitasta. Väreinä ovat tumma luumu, yönsininen, syvä vihreä ja musta. Uudet neuleasut soveltuvat myös muille seurakuntien naistyöntekijöille.

Naisten virallinen papinpuku on musta jakupuku, valkea pantakauluspaita ja Kalevala Koru -ristiriipus. Mies- ja naispappien jumalanpalvelusasut ovat samanlaiset.

(STT)

Itä-Suomi ei toivu lamasta

Uusia yrityksiä ei synny, nuori väki muuttaa työn perässä pois

Itä-Suomella on edessään totinen paikka: maan köyhin alue ei tahdo toipua lamasta. Uusia yrityksiä ei synny, ja vanhatkin vähentävät väkeä. Työttömyys näyttää pysyvän huippulukemissa, palkoitellen jopa kasvaa. Koulutetut nuoret muuttavat työn perässä Etelä- ja Länsi-Suomen kasvukeskuksiin.

Itä-Suomen paha kierre herätti maan sisäministeriön viime keväänä.

Ministeriö keräsi arvovaltaisen pelastuspartion keräämään tietoja ja valmistelemaan toimenpiteitä hätäavuksi. Vetäjiksi valittiin entiset itäsuomalaiset, vuorineuvos **Yrjö Niskanen** Pohjola-yhtiöstä ja toimitusjohtaja **Matti Korhonen** Metsäteollisuus ry:stä.

Lama rusensi roimasti Kainuun, Pohjois-Karjalan, Pohjois- ja Etelä-Sa-

von teollisuusyrityksiä. Suuryritysten työntekijöiden määrä putosi puoleen, pienten ja keskisuurten neljänneksellä. Yrityksiä kuoli, ja työpaikkoja hävisi yli 12 000.

Kun talous alkoi virkistyä, Itä-Suomi on jäänyt silminnähden muun Suomen vauhdista. Keran tutkimuksen mukaan firmat investoivat selvästi laiskemmin kuin muissa maakunnissa.

Itä-Suomi elää yhä maa- ja metsätalouden varassa. Joka kolmas työpaikka on luotu valtion tai kunnan varoilla. Siksi bruttokansantuotetta syntyy niukasti.

Tuleva Itä-Suomen lääni on EU:ssa samaa kastia kuin Espanjan köyhin alua Andalusia, Ateenan lähiseudut Kreikassa tai näivettyvä Liverpool Britanniasa. (HS)

Masa-Yards luovutti
kolmannen
kaasutankkerin

Kvaerner Masa-Yards on luovuttanut kolmannen neljästä LNG-kaasutankkeristaan tilaajalleen Abu Dhabi national Oil Companylle. Lipun vaihto tapahtui Englannin etelärannikolla tehtyjen viikkoja kestäneiden kaasukokeiden jälkeen.

Masa-Yardsin Turun telakan rakentamat maailman uudenaikaisimmat kaasualukset poikkeavat muista mm. siinä, että niissä on vain neljä pallomaista lastitankkia. (Demart)

Kansalaisuuden
saaminen
nopeutuu
Suomessa

Suomen kansalaisuuden saamista on tarkoitus nopeuttaa menneen vuoden viimeisinä päivinä presidentin esittelyssä annetulla asetuksella.

Kansalaishakemukseen ei enää tarvita virkatodistusta, mutta kieli- ja verotodistukset tarvitaan yhä.

Useimmissa tapauksissa kansalaisuushakemusten käsittelyaika on ollut yksi kaksi vuotta.

(Demart)

THE FINLANDIA
FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd
Friday of the month from
October through May.

CENTRAL
PRESBYTERIAN
CHURCH

593 Park Ave & 64th St., NYC

Mailing address for
information

P.O. Box 2590
Grand Central Station,
New York, NY 10163

1997
Helsinki
5-days
airfare included
\$499*

During January and February. Depart
New York on Thursday and return on
Monday. Price includes roundtrip
airfare on Finnair, transfers
between airport and Helsinki, 3-
nights accommodations in a first-
class hotel, buffet breakfast daily.

Here is the perfect chance to go to Finland to visit friends and
family. For information and reservations, please call today.

Norvita

TRAVEL

SERVICE

228 East 45th Street • New York, NY 10017

(800) 677-6454 • (212) 818-1198

* Price per person double occupancy from New York. Does not include \$22.95 in taxes, government and facility usage fees. Last departure date: 2/27/97.

RAIVAAJA

TILAUS JATAI OSOITTEENMUUTOS

Osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

NIMI _____

OSOITE _____

Uusi tilaus _____ uudistus _____

Maksu \$ _____

TILAUSHINNAT:

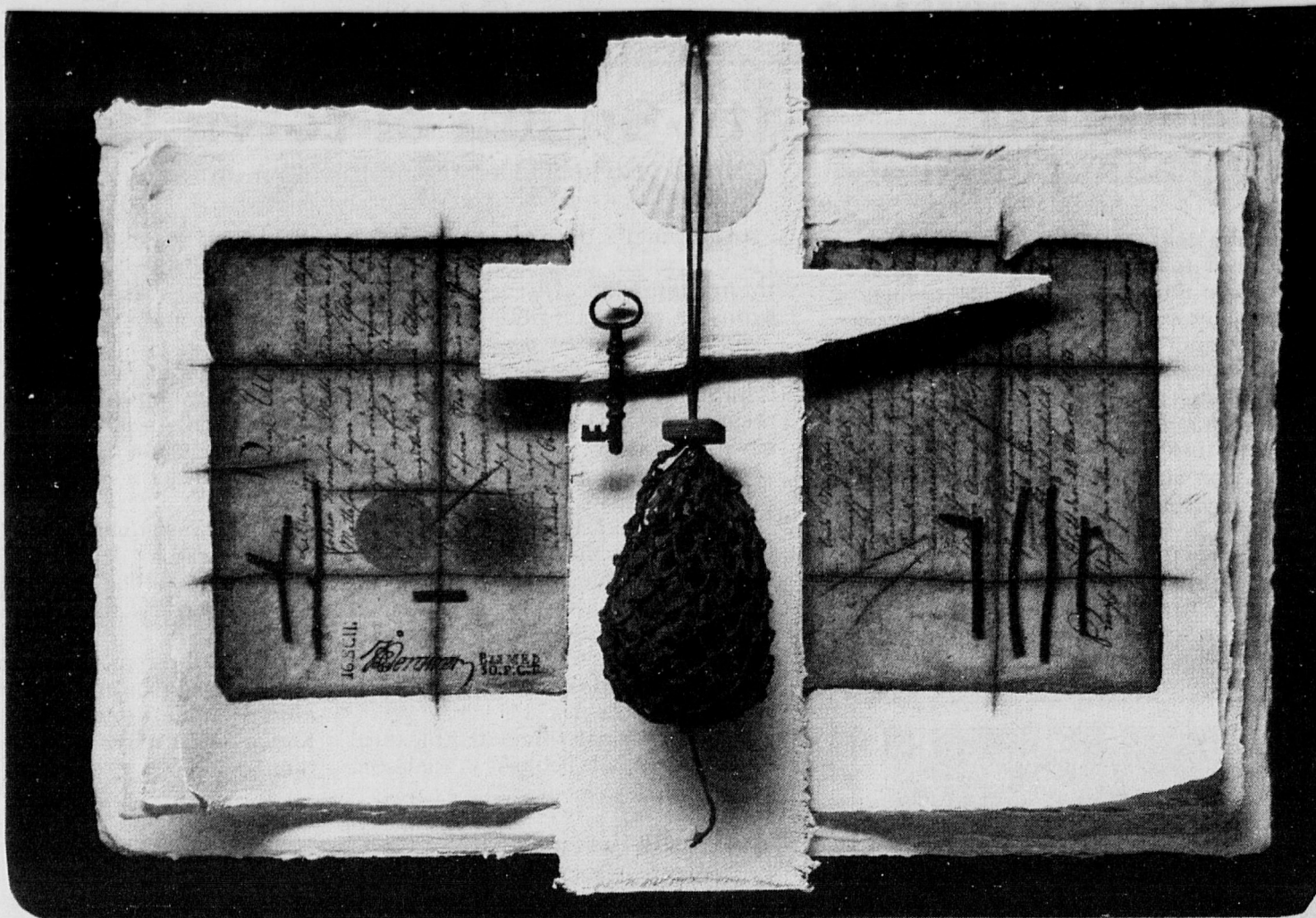
USA: 12kk \$28.00; 6kk \$20.00; 3kk \$16.00
Ulkomaat: 12kk \$33.00; 6kk \$25.00

Raivaaja

P.O. Box 600

Fitchburg, MA 01420-0600

Puh. 508-343-3822 Fax: 508-343-8147

M. Ekola Gerberick: Numero 18:n vliestä ja arvottus; maalaus/konstruktio, 1996.

Ekola Gerberickin töitä Hämeenlinnan Taidemuseossa

Bathissa Mainessa asuvan taitelija Marlene Ekola Gerberickin töitä oli esillä Hämeenlinna Taidemuseossa runsaan kuukauden päivät marras-joulukuussa. Helsingissä toimivassa Eevan Galleriassa oli samanaikaisesti pystyssä pienimuotoisempi "works on paper" näyttely.

Ekola Gerberickin näkemyksen mukaan taitelijan tulee tehdä löytöretki "syvään tuntemattomaan". Hän on kiinnostunut elämän totuuksista ja niiden oppimisesta.

Crystal Fallsissa Michiganissa lapsuutensa viettäneen Ekola Gerberickin kaikki isovanhemmat ovat kotoisin Pohjanmaalta Suomesta ja saapuivat saapuivat siirtolaisiksi Yhdysvaltoihin 1890-luvulla. High Schoolin jälkeen alkoi muuttaminen itään, ensin Augustana Collegeen Illinoisiin ja sitten New York City Universityyn. Coloradossa ja Marylandissa vietettyjen lyhyiden jaksojen jälkeen hän asettui perheineen New York Cityn lähistölle asuen siellä 18 vuotta ennen Bathiin muuttoa.

Koko aikuisikänsä Ekola Gerberick on pitänyt säännöllisesti näyttelyjä ja on paneutunut työntekoon päivästä toiseen, tutkien ja kuvia tehden. Ensimmäisen näyttelynsä Suomessa hän piti Kuopiossa vuonna 1987 Reunion of Sisters -konferenssin yhteydessä. Vuonna 1992 hänen töitään oli esillä viidellä paikakunnalla Suomessa osana Suomen itsenäisyyden 75-vuotisjuhlaa.

Julkista esiintymistä paljon tärkeämpänä Ekola Gerberick sanoo pitävänsä jokapäiväistä, yksityistä elämäänsä työn parissa.

Hänen ateljeensa tarjoaa valtavan työskentelytilaa, mikä on jaettu yhteen suureen ja kahteen pienempään huoneeseen.

"Kun aamulla saavun ateljeeseen, minulla on jo vuosia ollut tapana ensin hiljentyä, niin että pystyn työskentelemään syvästi keskittyneenä. Ateljeessa haluan päästä yhteyteen suurempien, parantavampien, hiljentävien energioiden kanssa. Tarvitsen energiaa lähteestä, joka on syvä ja ikuinen", hän kirjoittaa esitteessään.

Vuodesta 1990 Ekola Gerberick on työskennellyt "Stelun kirjastosta" työn parissa. Siinä hän luo visuaalisia kannanottoja, joiden perustana ovat kaikki maailman kirjastot.

"Ne yhdistävät meidät yhteiseen ihmisyyteemme", hän kirjoittaa.

Tässä työssään hän käyttää vanhaa painettua materiaalia, pikku palasia maailmasta sekä maalia. Osat töistä ovat maalauksia/rakenteita, toiset kirjäkääröjä, kirjoja, laatikoita ja päiväkirjoja.

"Tämän työn pohjana on rakkauteni kirjoihin ja lukemiseen. En muista sellaista aikaa, jolloin en olisi lukenut tai osannut lukea. Lapsuuteni maatilalla vaelsin usein metsään kirja kaimalossa, koiran kumppaninani. Vaikka rakastin metsää ehdottomasti, tunsin aina myös kiihkeää tarvetta olla yhteydessä ulkopuoliseen maailmaan. Kirjat tekivät sen mahdolliseksi", Ekola Gerberick selventää.

Kimmo Kaivanto maalaa Ahtisaaren muotokuvan

Taidemaalari Kimmo Kaivanto maalaa Suomen presidentti Martti Ahtisaaren muotokuvan. Valtioneuvoston kanslia on päättänyt tilata Kaivannolta taideteoksen, joka sijoitetaan valtioneuvoston linnan tasavallan presidentin esittelysaliin.

Ahtisaaren muotokuva paljastetaan keväällä. Se tulee esittelysaliin presidentti Mauno Koiviston muotokuvan tilalle. Koiviston kuva puolestaan siirretään esittelijöiden odotustilaan presidentti Urho Kekkosen muotokuvan rinnalle.

Presidentti Koiviston muotokuvan maalasi taitelija Jaakko Sievänen ja presidentti Kekkosen kuvan taitelija Tapani Raittila.

Saamenpuvulla rahastaminen ärsyttää saamelaisnuoria

Saamelaisnuoret ovat ärsyyntyneet matkailuteollisuuden tapaan käyttää markkinoinnissa ja myynnissä hyväksien saamenpukua. Suomen saamelaisnuorten järjestö piti joulun alla tempaukset Rovaniemellä ja Helsingissä saamenpuvun matkailukäyttöä vastaan.

Tapahtumilla haluttiin tiedottaa matkailijoille aidosta saamelaiskulttuurista. Tapahtumissa oli mukana myös Ruotsin ja Norjan saamelaisnuorten järjestöt. Nuorten mukaan saamelaiskulttuurin riisto matkailussa on käynyt yhä räikeämmäksi. (STT)

Kirjakeräys Inkerin kirkolle tuottanut jo tuhat kirjaa

Suomen valtakunnallinen kirjakeräys Inkerin evankelisluterilaiselle kirkolle on tuottanut jo tuhat kirjaa. Keräys käynnistettiin neljänsien luterilaisen kirkko-perinteen päivien yhteydessä Kuopiossa lokakuussa ja se jatkuu maaliskuun alkuun saakka.

Ensimmäisen osan teologisesta kirjallisuudesta luovuttivat Inkerissä tuomio-rovasti Matti Järveläin ja rekisterinjohtaja Oiva Voutilainen.

Lahjoituksia otetaan vastaan Kuopion kaupunginkirjastossa.

(HS)